

Krachtig verbonden

Visiedocument 2016 - 2020

Een herziening van de structuurvisie, het wmo-beleidsplan, de woonvisie en het gebiedsplan 'Natuurlijk Vitaal' samengevoegd in één integrale beleidsnota

Versie 25 augustus 2015

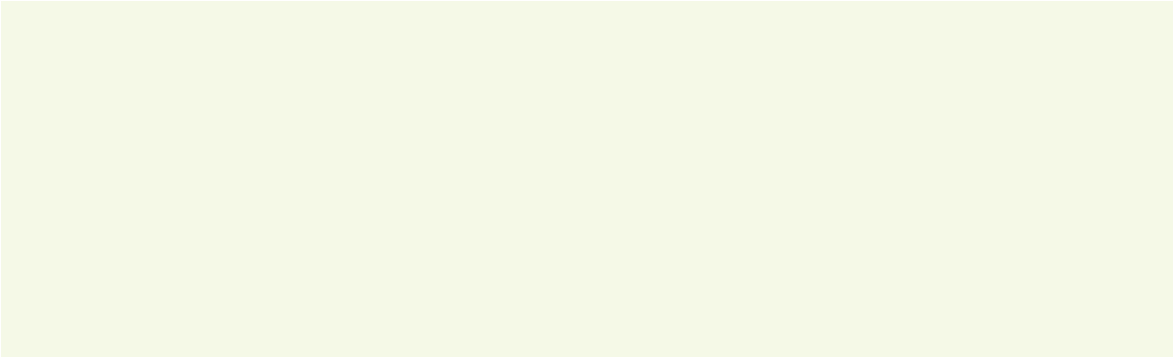
'Krachtig verbonden'

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	5
1 INLEIDING	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Met welke ontwikkelingen hebben we te maken?	9
2 WONEN	13
3 VOORZIENINGEN	19
3.1 Sociaal-culturele voorzieningen	19
3.2 Zorgvoorzieningen	21
3.3 Commerciële voorzieningen (inclusief bedrijventerreinen)	23
4 RECREATIE EN TOERISME	25
4.1 Verblijfsrecreatie	25
4.2 Toerisme	27
4.3 Vrije tijd / sociaal-culturele activiteiten	28
5. LANDBOUW EN LANDSCHAP	29
6. VERKEER EN VERVOER	31
6.1 Parkeren	31
6.2 Wegennet	32
6.3 Vervoer	32
7. ONDERSTEUNING EN BEGELEIDING	35
7.1 Preventie en signalering	35
7.2 Mantelzorgondersteuning	36
7.3 Vrijwilligerswerk	37
7.4 Individuele maatwerkvoorzieningen Wmo	39
7.5 Individuele maatwerkvoorzieningen Jeugd	41
7.6 Individuele maatwerkvoorzieningen Werk en Inkomen / Participatiewet	42
8. VEREVENING	45
BIJLAGE I	49
BIJLAGE II	51

Voorwoord

Dit college heeft zich geen gemakkelijke opdracht gesteld. Sluis verbindt, ga er maar aan staan. De historie van onze gemeente kenmerkt zich door veel kleine kernen die eens hun eigen lokale economie, hun eigen gemeentehuis en, nog belangrijker, hun eigen cultuur hebben en koesterden. Aardenburg is geen Breskens en Groede ademt weer een heel andere sfeer en...

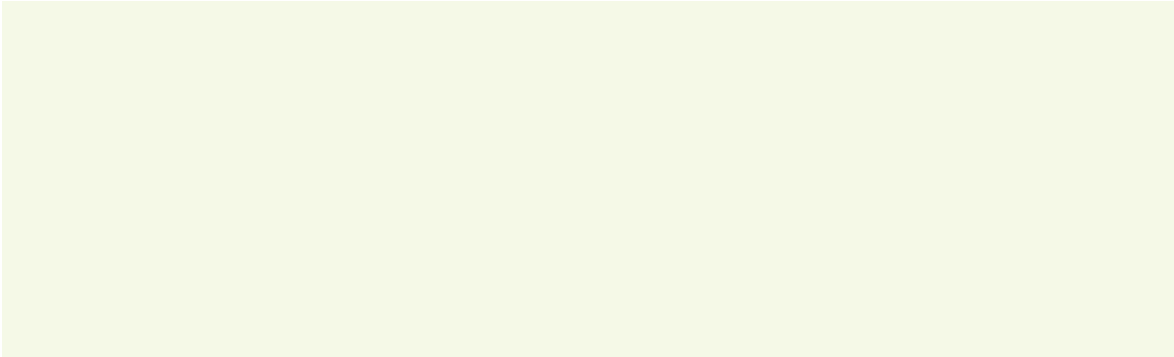
Maar de tijden veranderen. Onze bevolking vergrijsst en ontgroent, dorpsvoorzieningen staan onder druk, we denken in steeds grotere verbanden: één gemeente Sluis, Zeeuws-Vlaamse of zelfs Zeeuws brede samenwerking. De landelijke overheid legt ondertussen belangrijke opdrachten uit het Sociaal Domein op ons bord. En dagelijks staan we voor de vraag hoe we samen ruimtelijke en sociale kwaliteit willen en kunnen handhaven en verbeteren. Omdat we onze burgers en toeristen belangrijk vinden en economisch gezond willen blijven. Uiteindelijk willen we deze uitdaging aangaan samen met onze maatschappelijke partners en het bedrijfsleven en we nodigen een ieder dan ook uit om zijn of haar steentje hier aan bij te dragen.

Kommer en kwel? Zeker niet, zet onze zegeningen maar op een rij. Woningen zijn hier betaalbaar, dorpen hebben sfeer en samenhang, honderdduizenden toeristen komen naar onze stranden, koopstad Sluis en vakantieparken, ons landschap is een en al ruimte, akkers, natuur, zee, culinaire hoogstandjes. Belgisch-Vlaanderen is om de hoek. We hebben prachtige voorzieningen op het gebied van recreatie, sport en cultuur en ontelbaar zijn de vele vrijwilligers die zich jaar na jaar inzetten om van alles te organiseren.

De tijden veranderen. We moeten leiderschap laten zien en uitleggen waarvoor de gemeente nog wel zorg draagt en wat de inwoners zelf moeten oppakken. En dat is, laten we het nog eens noemen, geen gemakkelijke opdracht. "Op de winkel passen" is geen optie, de toekomst is de uitdaging. Deze structuurvisie geeft hiertoe de aanzetten. Uiteindelijk resulteert dat in een sociaaleconomisch uitvoeringsplan, waarin de verdere uitwerking van dit visiedocument vorm krijgt en een doorrekening plaatsvindt.

Sluis verbindt!

Het college van Burgemeester en Wethouders

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

In het voorwoord worden de vragen waar we voor staan de komende periode helder weergegeven. De ambitie is om als gemeente samen met de inwoners, stads- en dorpsraden, de bedrijven en het verenigingsleven de juiste antwoorden op deze vragen te krijgen en hier ook samen mee aan de slag te gaan. Hierbij zullen op verschillende terreinen keuzes gemaakt moeten worden die wellicht niet altijd prettig zijn. Toch biedt de komende periode voldoende kansen waar we als gemeente op in moeten en willen springen. Dit kan door op de juiste plaatsen verbindingen te leggen en de uitdagingen gezamenlijk op te pakken. Het beleidstuk dat voor u ligt geeft hiertoe de aanzetten.

De structuurvisie 'Goed leven' heeft een looptijd van vier jaar en loopt af 1 januari 2016. Ditzelfde geldt voor het Wmo-beleidsplan 'Samen goed'. Beide waren afzonderlijke documenten die onderling verbonden waren. In de gedachte van het coalitieakkoord 'Sluis verbindt, het geheel is meer dan de som der delen' is gekozen om voor de komende 4 jaar van beide documenten een herziening te maken en hiervoor één integraal beleidsdocument op te stellen waarin zowel het ruimtelijk-economisch beleid als het sociaal-maatschappelijk beleid zijn opgenomen. Hierdoor ontstaat er een nog nadrukkelijker samenhang tussen de verschillende beleidsterreinen waardoor makkelijker verbindingen gelegd worden en kansen beter benut kunnen worden. **Dit beleidsdocument is dus een samensmelting van de structuurvisie en het Wmo-beleidsplan.**

Naar aanleiding van het coalitieakkoord was ook de Woonvisie op onderdelen aan herziening toe en tevens verloopt het gebiedsplan 'Natuurlijk Vitaal' in 2016. Voor beide beleidsvisies is de keuze gemaakt om de herziening daarvan eveneens op te nemen in dit integrale beleidsdocument.

Koersbepaling

Het doel van deze visie is om de hoofdlijnen van het ruimtelijk-economisch en sociaal-maatschappelijk beleid helder vast te leggen en hiermee een koers te kunnen bepalen voor de komende 4 jaar. Deze beleidslijnen geven richting en vormen een kapstok voor verdere uitwerking in deelvisies, bestemmingsplannen en projecten. Hierbij bewaakt deze visie de onderlinge samenhang tussen de verschillende deelvisies.

Dit document vormt tevens de basis voor de gemeentelijke bevoegdheden met betrekking tot verevening van bovenplanse kosten en bijdrage aan ruimtelijke ontwikkelingen (op basis van de Wro). De visie legt verbanden tussen ruimtelijke doelstellingen en ontwikkelrichtingen binnen de gemeente. Burgemeester en wethouders kunnen vervolgens bij het aangaan van overeenkomsten over planexploitatie van een gebied bepalingen opnemen over bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen elders in de gemeente op basis van een vastgestelde structuurvisie.

Het visiedocument is opgebouwd uit verschillende hoofdstukken waarin per thema een beleidskoers wordt uitgestippeld. De uitwerking per thema vindt plaats aan de hand van drie centrale vragen:

- Waar hebben we mee te maken?
- Wat willen we bereiken?
- Hoe willen we het bereiken?

Aan de hand van deze vragen ontstaat er per thema een overzicht van de actualiteit, de doelen die we willen bereiken en vooral de beleidsmatige keuzes die daaraan ten grondslag liggen. Bij deze keuzes wordt ook nadrukkelijk aangegeven wat de rol van de gemeente als overheid hierbij is; zijn we faciliterend, proberen we te stimuleren of zijn we zelf de trekker?

Duidelijke doelen stellen betekent ook keuzes maken. Zeker in een tijd van bevolkingskrimp en economische recessie en een krimpende arbeidsmarkt. In het traject naar aanloop van deze visie is daarom niet alleen stil gestaan bij de vraag: wat willen we? En hoe? Maar ook: wat niet meer? En daarbij de vraag: welke gevolgen heeft dat? Zowel financieel, als inhoudelijk. Voor onszelf als organisatie, maar ook voor onze inwoners en maatschappelijke partners.

Deze keuzes en de bijbehorende gevolgen en consequenties worden nader uitgewerkt in het sociaal-economisch uitvoeringsplan dat eind 2016 aan de raad wordt voorgelegd. In dit sociaal economisch uitvoeringsplan worden de verbindingen tussen de beleidskeuzes uit het voorliggende visiedocument verder gespecificeerd en (waar mogelijk) vertaald in concrete aantallen, bedragen en maatschappelijke en organisatorische effecten. Daarbij kijken we niet alleen naar de kansen, bedreigingen en ontwikkeling in onze eigen gemeente of regio, maar ook naar die aan de andere kant van de grens. Daar waar mogelijk trekken we samen op en maken we gebruik van elkaars sterke kanten en mogelijkheden. Daarnaast worden in het sociaal economisch uitvoeringsplan de doelstellingen uit dit visiedocument (waar mogelijk) voorzien van een concreet tijdspad. Dit alles vanuit de ambitie dat de verschillende beleidsterreinen en domeinen straks met recht 'krachtig verbonden' zijn.

Totstandkoming

Aan de visie zoals deze voor u ligt is een uitgebreid informatie- en communicatietraject voorafgegaan, zowel via de formele als informele momenten. Om te komen tot een gedragen visie waarin de juiste punten benoemd worden is een brede oriëntatie op voorhand noodzakelijk. Hoe deze visie tot stand is gekomen willen we hieronder kort uiteenzetten. Allereerst heeft het college het besluit genomen om zowel de structuurvisie als het Wmo-beleidsplan te herzien en deze herziening om te vormen tot één integraal beleidsdocument. Vervolgens heeft het college een keuze gemaakt met betrekking tot de thema's die uitgewerkt worden in dit visiedocument. De keuze voor deze thema's is ter kennisname voorgelegd aan zowel de commissie Samenleving/Mid-delen als de commissie Ruimte/Algemeen bestuur.

Per thema is vervolgens een analyse gemaakt van de actuele situatie. Hierbij is gekeken naar ontwikkelingen die gaande zijn, eventuele kansen en knelpunten uit de praktijk maar ook in welke mate het vastgestelde beleid tegemoet komt aan de gestelde ambitie in de vorige structuurvisie en het Wmo-beleidsplan. Deze analyse heeft in een brede context plaatsgevonden. Door deze werkwijze is goed inzicht verworven in de actuele situatie per thema en de vraagstukken die op ons af komen de komende jaren. Aan de hand van deze uitkomsten zijn drie informatiebijeenkomsten georganiseerd waarvoor onze maatschappelijke partners zijn uitgenodigd. Om te zorgen voor gerichte discussies is gekozen om onderscheid te maken in drie overlegplatforms waarvoor verschillende organisaties en instanties zijn benaderd. Op 27 mei 2015 heeft 's ochtends een overlegplatform plaatsgevonden welke gericht was op zorg. In de middag was er een overlegplatform voor de ontwikkelingen in het buitengebied en in de avond is er een overlegplatform gericht op de kernen geweest. Er is per overlegplatform een groot aantal uitnodigingen verstuurd maar alleen bij het overlegplatform 'Kernen' was een goede opkomst, met name vanuit de stads- en dorpsraden en ondernemersverenigingen. De Raad voor maatschappelijke en demografische ontwikkelingen (RMDO) was genodigd voor en aanwezig bij twee van de overlegplatforms en heeft daarin de gemeente ook van advies voorzien. Tijdens deze overlegplatforms is gewerkt met stellingen om een goede inhoudelijke discussie op gang te brengen. Dit heeft desondanks geresulteerd in bruikbare input en een goed beeld van wat er leeft en speelt binnen de verschillende organisaties.

De resultaten die de interne analyse en de overlegplatforms met onze maatschappelijke partners hebben opgeleverd vormden de basis voor deze visie. Vervolgens heeft het college besloten om dit concept voor te leggen aan de commissie van september 2015 om vrij te geven voor inspraak. Tijdens deze inspraaktermijn wordt iedereen in de gelegenheid gesteld om zijn of haar zienswijze kenbaar te maken.

(Het vervolg van het communicatietraject en de resultaten van de inspraakperiode zullen nader uitgeschreven worden voorafgaand aan de vaststelling in december 2015).

Leeswijzer

Na het voorwoord vormt deze inleiding het eerste hoofdstuk van de visie. De inleiding geeft de aanleiding weer, gaat in op de totstandkoming van deze visie en geeft aan wat het doel ervan is. Vervolgens wordt in de afzonderlijke hoofdstukken ingezoomd per thema aan de hand van de drie eerder genoemde vragen. Tot slot staat in het laatste hoofdstuk het thema verevening uitgewerkt, waarvoor deze structuurvisie de wettelijke basis vormt. Gedurende het schrijven van deze visie kwam nadrukkelijk naar voren dat er een aantal ontwikkelingen gaande zijn die thema-overstijgend zijn en invloed hebben op alle beleidsterreinen van onze gemeente. Het gaat hierbij om ontwikkelingen die in gang gezet zijn door maatschappelijke veranderingen en door een veranderende tijdgeest. Deze ontwikkelingen willen we kort toelichten, waarbij we ook nadrukkelijk aangeven wat ze voor onze gemeente betekenen. Deze ontwikkelingen vormen een belangrijk gegeven voor de volgende hoofdstukken waarin de aparte thema's aan de orde komen.

1.2 Met welke ontwikkelingen hebben we te maken?

Demografische ontwikkelingen

Nederland heeft de laatste anderhalve eeuw een sterke groei van het aantal inwoners gekend en aan die groei komt volgens de prognoses voorlopig nog geen eind. De situatie in de gemeente Sluis staat in schril contrast met het landelijke beeld: er is nauwelijks sprake geweest van groei en de afgelopen jaren is zelfs sprake van krimp van het inwonertal. Volgens de prognoses is het eind van de demografische krimp de komende twee decennia nog niet in zicht. Er is niet alleen sprake van krimp, maar ook van een veranderende bevolkingssamenstelling als gevolg van ontgroening en vergrijzing. Veel jongeren verlaten de gemeente ten behoeve van het volgen van een opleiding en gaan vervolgens ook elders aan de slag. Hierdoor wordt de vergrijzing in de hand gewerkt en Sluis is dan ook de meest vergrijpsde gemeente van Zeeland.

De demografische situatie stelt de gemeente op uiteenlopende beleidsdomeinen, variërend van onderwijs tot wonen, voor uitdagingen. Om daaraan invulling te geven, kan in veel gevallen niet worden teruggevallen op zaken als blauwdrukken e.d., omdat het situaties betreft die zich nog niet eerder hebben voorgedaan en waarvoor een nieuwe aanpak noodzakelijk is. Gemeenten in de topkrimpregio's worden gedwongen gebaande wegen te verlaten en vervullen dan ook een voortrekkersrol in het transformatieproces.

Tegenover de krimp van het aantal inwoners staat nog een bescheiden groei van het aantal huishoudens. De prognoses laten zien dat de ontwikkeling van het aantal huishoudens over enkele jaren stabiliseert om vervolgens af te nemen. De toename van het aantal huishoudens wordt met name veroorzaakt door de vergrijzing, met meer eenpersoonshuishoudens tot gevolg, en de toenemende individualisering, hetgeen onder meer tot uitdrukking komt in het kleiner worden van de huishoudengrootte.

Omdat groei nog vaak de norm is, moet er voor worden gewaakt dat krimp wordt geassocieerd met louter negatieve beelden ofwel kommer en kwel. Krimp biedt de kans de kwaliteiten van de gemeente beter in hun kracht te zetten. Soms is daartoe een grensverleggende aanpak nodig. Burgerparticipatie neemt daarbij een steeds belangrijker plaats in.

Burgerparticipatie

Burgerparticipatie zijn de acties (meedoen, meedenken, organiseren) die inwoners, als individu of groep, ondernemen om de leefbaarheid van hun leefomgeving positief te beïnvloeden. Het streven is dat alle inwoners van onze gemeente mee participeren, binnen hun mogelijkheden en wensen. Niet alleen in de maatschappij en het sociaal cultureel leven, maar ook in de zorg, in het onderwijs en het politieke leven. Het gaat hierbij om het

creëren van betrokkenheid bij inwoners voor elkaar en voor de streek. Onder burgerparticipatie verstaan we ook de inzet van inwoners in de vrijwillige voorliggende voorzieningen zoals burgeradviseurs, vrijwillige thuishulp, vrijwillige mantelzorgondersteuning en vrijwillige ondersteuning statushouders, maar ook de betrokkenheid van burgers bij de exploitatie en het beheer van accommodaties, bij groenonderhoud en bij openbaar vervoer c.q. in de buurtbus. Burgerparticipatie betekent verder ook dat instellingen, organisaties, ondernemers, adviesorganen betrokken worden bij de beleidsvorming van de gemeente, gaan stemmen, hun mening laten horen op forums, via sociale media of in polls. Of formeel tijdens de inspraakmogelijkheden bij de raadscommissies. Tot slot betekent dit ook dat bedrijven sociaal ondernemerschap (gaan) tonen.

De inzet van onze inwoners in het verenigingsleven, het sociale leven, de mantelzorg, het onderwijs en de zorg is in de gemeente Sluis relatief hoog. De betrokkenheid bij 'gemeentelijke' taken zoals accommodatiebeheer, het groenonderhoud, de buurtbus en beleidsvorming blijft echter nog wat achter. Ook op het gebied van sociaal ondernemerschap is nog winst te boeken. De burgerparticipatie op deze terreinen kan in het beleid dus nog wel een impuls gebruiken. De vraag is dan ook niet of burgerparticipatie de toekomst is maar juist hoe we deze burgerparticipatie verder vorm willen geven. Hiertoe is een aanzet gegeven in de notitie 'leefbaarheid en burgerparticipatie' die in 2015 is vastgesteld.

Leefbaarheid

Leefbaarheid is subjectief en geen op zichzelf staand onderwerp. Leefbaarheid wordt immers bepaald door de woonomgeving, het voorzieningenniveau, de recreatieve mogelijkheden, het landschap, de bedrijvigheid, de werkgelegenheid en het toekomstperspectief, de mobiliteit en de beschikbaarheid van adequate zorg waarbij iedere kern ook zijn eigen cultuur heeft.

Een toenemende leegstand van woningen en winkels, een teruglopend voorzieningenniveau en een verschromping van het openbaar vervoer zijn bedreigende factoren voor de leefbaarheid in onze gemeente. Daar staat tegenover dat onze gemeente een sterke sociale cohesie kent, een rijk verenigingsleven heeft, door het toerisme relatief veel voorzieningen, supermarkten, recreatiemogelijkheden en horecagelegenheden per inwoner telt en het werkloosheidscijfer tot de laagste van Zeeland en zelfs heel Nederland behoort. Bovendien tonen de periodieke monitoren en onderzoeken van SCOOP en de GGD dat onze inwoners over het algemeen heel tevreden zijn over hun woonomgeving en leefbaarheid daarvan.

Door de eerder geschetste demografische ontwikkelingen kan de leefbaarheid echter wel onder druk komen te staan. Keuzes op verschillende beleidsterreinen kunnen dus ook gevolgen hebben voor de leefbaarheid, zowel positief als negatief.

Arbeidsmarkt en werkgelegenheid

Een ander thema dat nauw samenhangt met de demografische ontwikkelingen maar ook met de leefbaarheid is de arbeidsmarkt en werkgelegenheid. Ons werkloosheidscijfer ligt onder de frictiewerkloosheid. Frictiewerkloosheid is het aantal werkzoekenden dat je nodig hebt voor een gezonde doorstroming op de arbeidsmarkt. In feite zou dat betekenen dat er binnen onze gemeente geen sprake van werkloosheid is. Dat is echter niet het geval. Dit komt vooral omdat er een mismatch is tussen de vraag en het aanbod op de arbeidsmarkt. Het bedrijfsleven heeft met name behoefte aan mensen met een opleiding op het niveau van MBO-niveau 4 of hoger. Het aanbod bestaat veelal uit mensen met MBO-niveau 1 en 2.

Doordat het inwoneraantal daalt en de vergrijzing tegelijkertijd toeneemt, betekent het dat het arbeidspotentieel dus nog harder gaat dalen dan het inwoneraantal. Dit kan op termijn leiden tot schaarste op de arbeidsmarkt. In sommige sectoren is dat nu al het geval. De beschikbaarheid van voldoende (gediplomeerd en gekwalificeerd) personeel is een belangrijke vestigingsvoorwaarde voor bedrijven. Bedrijven kunnen zelfs uit de streek verdwijnen als er onvoldoende (geschoold) personeel is.

De arbeidsmarkt en werkgelegenheid in onze gemeente worden in grote mate bepaald door de ontwikkelingen aan de kust, in de dienstverleningssector, de landbouw, het onderwijs en de zorg. De kwaliteitsslag in de verblijfsrecreatie en de daarmee samenhangende seizoensverlenging hebben nu al een positief effect op de werkgelegenheid (meer jaarrond en minder seizoensarbeid).

Er is sprake van veel afgeleide werkgelegenheid vanuit de landbouw en het toerisme. In de landbouw gaat het dan vooral om mechanisatie, technologie, innovatie en loonbedrijven. Bij het toerisme om retail/winkels, horeca en hoveniers. De landbouw en het toerisme zijn daarmee nog altijd de belangrijkste pijlers voor de arbeidsmarkt en werkgelegenheid in onze streek. Bijkomend voordeel is dat er binnen deze sectoren relatief ook veel vraag is naar medewerkers op MBO-niveau 1 en 2 en dus goed overeenkomt met het aanbod op de arbeidsmarkt.

Op het gebied van de arbeidsmarkt en werkgelegenheid liggen er zowel kansen als bedreigingen voor de nabije toekomst. De demografische ontwikkelingen laten zien dat het aandeel hoogopgeleid personeel onder onze inwoners verder afneemt doordat ze wegtrekt naar elders in het land. Dit kan gevolgen hebben voor het vestigingsklimaat voor nieuwe maar ook zittende bedrijven in onze gemeente. Daarnaast neemt ook het winkelen via internet toe, ten koste van de bestaande detailhandel. Deze trend is landelijk en zelfs internationaal gaande en niet specifiek voor onze gemeente.

Daarentegen biedt met name de recreatiesector nog verdere kansen voor onze streek, zowel in de verblijfsrecreatie en aanverwante sectoren als de dagrecreatie. Het verder wegnemen van de barrière van grensoverschrijdend werken biedt ook kansen op de arbeidsmarkt.

Duurzaamheid

Duurzaamheid raakt vele thema's uit de visie. Duurzaamheid is een begrip dat de laatste jaren steeds belangrijker wordt en zelfs een vereiste wordt. Duurzaamheid is er op gericht een samenleving te ontwikkelen die aansluit op de behoeften van het moment, maar vooral gericht is op de toekomstige generaties. Duurzaamheid heeft dan ook alles te maken met de drie P's: People, Profit en Planet. Beleidsmatig hebben we daarbij in onze duurzaamheidsvisie de volgende ambitie opgenomen:

"Het ontwikkelen en tot uitvoering brengen van bestaande, vernieuwende, grensverleggende en toekomstgerichte concepten die ervoor zorgen dat de gemeente Sluis zich op sociaal, economisch, maatschappelijk en ruimtelijk gebied duurzaam ontwikkelt"

Dit principe speelt zeker op het gebied van de woningvoorraad. De huidige woningvoorraad bestaat voor een aanzienlijk percentage uit verouderde woningen met een laag energielabel. Een van de uitdagingen die ons de komende jaren te wachten staat is het op peil brengen van de woningvoorraad. Dit betekent vooral dat de energielabels omhoog moeten worden gebracht, waardoor ook de kwaliteit van de woningen omhoog gaat. Dit kan bereikt worden door het aanbieden van laagrentende leningen die op grond van het energieakkoord 2014 kunnen worden verstrekt. Omdat in het energieakkoord geen geld beschikbaar wordt gesteld voor het uitvoeren van aanpassingen aan woningen, wordt dit gestimuleerd vanuit de gemeente (bv de 'Meer met Minder' regelingen).

Ook ten aanzien van de voorzieningen geldt dat de ambities op dit gebied (clustering) aansluiten op het duurzaamheidsprincipe. Bovendien betekent verkoop van veelal verouderde, gemeentelijke gebouwen die leeg staan of komen te staan, dat ze aan kwaliteit winnen. Er wordt dan namelijk weer in de gebouwen geïnvesteerd.

Positief vanuit het oogpunt van duurzaamheid is het van belang dat steeds meer wordt gehecht aan het terugbrengen van groen in de kernen. Ook de natuur is van grote waarde. Dit geldt voor het kustgebied en ook voor het achterland. Zowel toeristen als inwoners recreëren graag in het groen wat de band tussen mens en natuur versterkt. Helaas kunnen bezoekers ook schade hieraan toebrengen. Mensen zijn zich vaak niet bewust van de natuurlijke en landschappelijke waarde van het gebied waarin zij recreëren en hun invloed daar op. Behoud van datgene wat we nu hebben is essentieel. Om dit te borgen worden onder andere ondernemers gestimuleerd en gefaciliteerd om keurmerken te behalen zoals de Blauwe vlag, Green Key en duurzaam gastheerschap.

Ten slotte hechten wij aan duurzame energie. Dit uit zich enerzijds in het stimuleren van onder andere zonne-energie. Anderzijds zijn wij ons er van bewust dat er gelet op de oppervlakte van de gemeente, relatief veel verkeersbewegingen en een groot aantal autobezitters zijn. Omdat het aantal e-rijders nog laag is, zijn er momenteel 5 openbare e-laad palen. Gelet op de trend is het echter wel duidelijk dat er meer e-laad palen bij moeten komen. Ook omdat de mogelijkheden van het openbaar vervoer steeds minder worden.

Veiligheid

Het laatste algemene thema is veiligheid. Veiligheid is een van de speerpunten en randvoorwaarden voor alle beleidsterreinen. Als gemeente hebben we het Integraal Veiligheidsbeleid 2015-2018 vastgesteld waarin nadrukkelijk is samengewerkt met de twee andere Zeeuws-Vlaamse gemeenten. Veiligheid stopt immers niet bij de gemeentegrens. Door samen te analyseren waar de knelpunten zitten en op welke manier deze het best in beeld gebracht kunnen worden, is er gezocht wordt naar een gezamenlijke aanpak. Hierbij hopen de drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten en de daarbij behorende veiligheidspartners op een krachtige manier samen te zorgen voor een veilig en leefbaar Zeeuws-Vlaanderen. Ook grensoverschrijdende samenwerking met België mag daarbij niet uit het oog worden verloren.

Samenwerken betekent echter niet dat er geen oog meer is voor lokale knelpunten. Juist door samen te werken kan de beschikbare capaciteit (zowel binnen de gemeenten als bij de (veiligheids)partners effectiever en efficiënter verdeeld worden. Ook kan er geleerd worden van elkaars 'best practices'.

Veiligheid kent verschillende vormen waarbij voor elke vorm aparte strategieën en beleid opgesteld zijn. Binnen ons veiligheidsbeleid is daarbij onderscheid gemaakt naar een veilige woon- en leefomgeving (met daarbij speciale aandacht bij het verlenen van zorg aan huis), bedrijvigheid en veiligheid, jeugd en veiligheid, fysieke veiligheid en tot slot integriteit en veiligheid. Samenwerking met andere partners is essentieel op alle terreinen waar veiligheid een rol speelt. Veiligheid speelt dus ook een belangrijke rol bij alle inhoudelijke thema's die in de volgende hoofdstukken behandeld zullen worden.

Actuele thema's voor de komende jaren blijven daarnaast actuele handavings- en veiligheidsthema's zoals jongeren en alcohol, de uitwerking van het ondermijningsbeeld en de actualisering en versteviging van de gemeentelijke (bestuurlijke en organisatorische) integriteit. Verder moet er op korte termijn een nieuwe locatie worden gezocht voor de Niet Gesprongen Explosieven.

De aanpak van het gebruik van alcohol door minderjarigen, zowel ten aanzien van preventie als handhaving, is opgenomen in het Zeeuwse programma 'Laat ze niet (ver)zuipen' en het Regionaal Preventie- en Handhavingplan voor de uitvoering van de Drank- en Horecawet 2014-2018. Deze aanpak zal onverminderd worden voortgezet. In de afgelopen periode hebben een aantal incidenten plaatsgevonden. Voortvloeiend daaruit zal er nog meer in overleg met horeca-ondernemers en organisatoren van evenementen op deze problematiek worden gewezen en worden gehandhaafd.

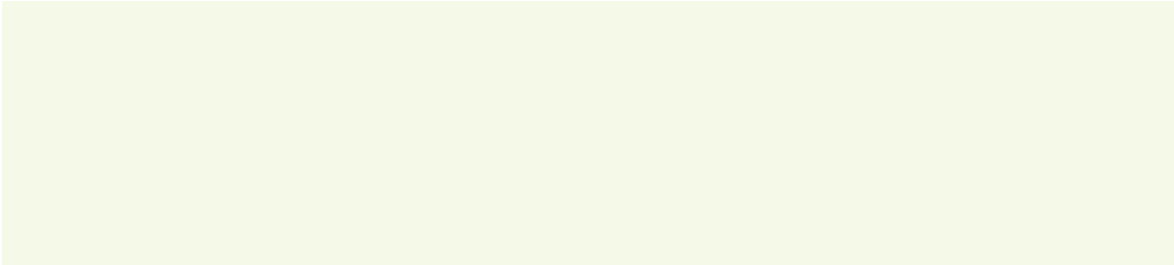
Uit het ondermijningsbeeld, uitgevoerd voor het district Zeeland in 2015, blijkt dat er ook in de gemeente Sluis sprake is van ondermijningsgevoelige situaties. De aanpak hiervan wordt met de gezamenlijke partners politie,

Openbaar Ministerie en andere overheidsinstanties verder opgepakt. Met de term ondermijning wordt bedoeld op de structurele beïnvloeding van de bovenwereld door georganiseerde criminele netwerken met het doel hun criminele belangen te behartigen.

Naast de uit het ondermijningsbeeld voortvloeiende concrete gevallen is ook de bevordering van de ambtelijke en bestuurlijke weerbaarheid tegen deze ondermijning van groot belang. In de versteviging van de bestuurlijke en ambtelijke integriteit zal in de komende periode worden geïnvesteerd.

Extra aandachtspunt bij de bevordering van de integriteit vormen ook de zorgtaken die sinds 1 januari 2015 naar de gemeente zijn gekomen (zoals de jeugdzorg, extramurale begeleiding en beschermd wonen). De achterliggende gedachte bij deze decentralisaties was dat gemeenten beter zicht hebben op de behoeften van individuele inwoners en daardoor beter in staat zijn om passende zorg te leveren. Een keerzijde daarbij kan zijn dat de afstand tussen het lokale bestuur en de bevolking dermate klein is, dat bestuurders mensen die zorg nodig hebben persoonlijk kennen. Dit vraagt om zorgvuldige afwegingen.

2 WONEN

Waar hebben we mee te maken?

Woningvoorraad

- Zowel het aantal inwoners als het aantal huishoudens neemt af (zie bijlage I).
- De bevolkingssamenstelling verandert; Er zijn meer ouderen, de ouderen worden steeds ouder (dubbele vergrijzing) en er zijn minder jongeren.
- De gemiddelde omvang per huishouden wordt kleiner: meer eenpersoonshuishoudens en minder gezinnen.
- Er is een overcapaciteit op de woningmarkt. De gemiddelde leegstand bedraagt circa 8% (zie bijlage I).
- De woningvoorraad is onvoldoende afgestemd op de veranderende behoefte. Er is een overschot aan goedkope kwalitatief verouderde woningen en juist een tekort aan woningen die specifiek geschikt zijn voor (zorgbehoevende) ouderen.
- Door veranderingen in de zorg worden mensen genoodzaakt langer thuis te wonen. De levering van zorg aan huis neemt hierbij toe. Een gedeelte van de woningvoorraad is op dit moment niet geschikt voor het leveren van deze zorg aan huis.
- Het aantal wooneenheden neemt nog steeds toe terwijl de behoefte afneemt. De nieuwbouw die kwalitatief noodzakelijk is gaat niet gepaard met de eveneens noodzakelijke sloop van wooneenheden.
- Er zijn veel verzoeken voor het toevoegen van woningen, zowel op kleine als grote schaal.
- Onze regio kenmerkt zich door een relatief hoog aandeel particulier woningbezit (70-80%). Sturing vanuit de overheid in deze particuliere woningmarkt is beperkt mogelijk (zie bijlage I).
- Er zijn regionale woningmarktafspraken tussen de drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten en Provincie Zeeland. Deze afspraken worden jaarlijks herzien en geactualiseerd.
- De rol van de gemeente ten opzichte van de woningbouwcorporatie verandert. Door veranderende wetgeving wordt het verplicht gesteld om onderling prestatieafspraken te maken.
- De tweede woningverordening is in 2014 afgeschaft en hiervan zal een evaluatie plaatsvinden in 2016.

Woonomgeving

- Op sommige plekken is de openbare ruimte niet of beperkt toegankelijk voor mindervaliden en jonge gezinnen met kinderwagens.
- Leegstand van woningen en voorzieningen leidt tot een minder aantrekkelijke woonomgeving wat niet ten goede komt aan de leefbaarheid.
- De woonomgeving is in bepaalde kernen verouderd terwijl in sommige wijken de kwaliteit van de woonomgeving juist sterk verbeterd is.
- Het belang van een goede ruimtelijke kwaliteit van de woon- en leefomgeving wordt steeds groter. Aandacht voor beeldkwaliteit en zorgvuldig ruimtegebruik binnen de kernen is hierbij van belang.
- De Zeeuws-Vlaamse gemeenten werken samen op het gebied van aanpak verpauperd vastgoed via het KLUS-project.
- Op het gebied van het terugdringen van het aantal wooneenheden wordt met de gemeenten Hulst en Terneuzen samengewerkt binnen het project Upgrade.

Wat willen we bereiken?

Woningvoorraad

- Een hoogwaardige woongemeente waar de inwoners een kwalitatief goede woning hebben in een aantrekkelijke en toegankelijke woonomgeving.
- Een toekomstbestendige woningvoorraad die aansluit bij de veranderende woonwensen van de inwoners en aansluit op de demografische veranderingen.

- De kwalitatieve slag op de woningmarkt maken en tegelijkertijd de sloopopgave aan de onderkant van de woningmarkt zien te bewerkstelligen in samenwerking met andere belanghebbende en betrokken partijen.
- Een woonsituatie waarbij ouderen zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen wonen. Voor de meer intensieve zorg zijn op de juiste plaatsen kwalitatief hoogwaardige (woon)zorgvoorzieningen.
- Vanuit de gezamenlijke prestatieafspraken met Woongood Zeeuws-Vlaanderen toewerken naar een planmatige, gebiedsgerichte aanpak voor de woningvoorraad.
- Het verder verduurzamen en energie zuinig maken van de woningvoorraad.
- Aan de hand van de evaluatie van het afschaffen van de tweede woningverordening zo nodig gericht beleid opstellen omtrent tweede woningen.

Woonomgeving

- Een aantrekkelijke woon- en leefomgeving die toegankelijk is voor alle inwoners.
- Betrokken inwoners die zich medeverantwoordelijk voelen voor de inrichting van hun woon- en leefomgeving (burgerparticipatie).
- Behoud van de menselijke maat in de woonomgeving door het beperken van nieuwe hoogbouw tot bepaalde gebieden.
- Nieuwe ontwikkelingen moeten passend zijn bij het karakter van de woonomgeving. De identiteit van de kernen staat hierbij voorop.
- Het tegengaan en voorkomen van verpauperd vastgoed.

Hoe willen we het bereiken?

Woningvoorraad

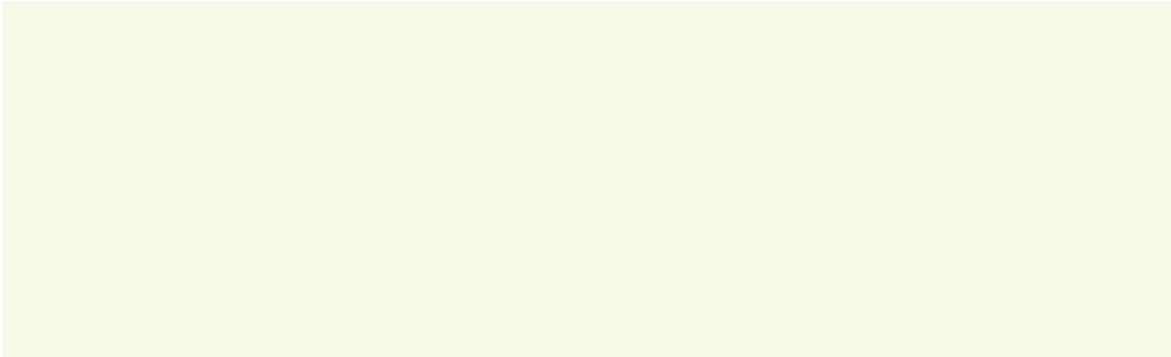
- In alle kernen blijft beperkt ruimte voor levensloopbestendige woningen, starterswoningen en kleinschalige particuliere nieuwbouw voor eigen inwoners of mensen die van elders bewust naar ons gebied komen om te wonen.
- Bij nieuwbouwplannen dient nadrukkelijk onderbouwd te worden dat er in een specifieke behoefte voor een bepaalde doelgroep voorzien wordt. Nieuwbouw moet vraaggericht zijn en niet andersom. In de woonvisie wordt aangegeven waar qua doelgroepen de grootste kansen liggen: voornamelijk zorg-behoevende ouderen en ook op het gebied van kleinschalige kwalitatief hoogwaardige woningbouwontwikkelingen liggen er kansen.
- Gezamenlijk met Woongood Zeeuws-Vlaanderen en andere stakeholders een planmatige aanpak opzetten per kern waarbij sloop, nieuwbouw, herbestemming en andere ruimtelijke aspecten integraal bekeken worden. Deze opzet geldt ook voor hoofdstuk 3 (Voorzieningen).
- De sloopopgave dient in gezamenlijkheid met betrokken partijen opgepakt te worden, vanuit de gemeente zal het herstructureringsfonds nadrukkelijker ingezet worden om deze opgave te bewerkstelligen. Zie hoofdstuk 8 (Verevening).
- Samenvoegen van woningen wordt gestimuleerd door middel van het continueren van de stimuleringsregeling.
- Het continueren van de bestaande energiebesparende- en duurzaamheidssubsidies voor de woningvoorraad. Daarnaast ook het blijven organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten voor particulieren en bedrijven op dit gebied. Dit gebeurt zowel in lokaal als provinciaal verband.
- Het versterken van de relatie tussen wonen en zorg vanuit de bestaande locaties. Dit zal gezamenlijk opgepakt worden met Woongood Zeeuws-Vlaanderen en de zorgpartijen.
- Elke nieuwe woning dient in de basis levensloopbestendig te zijn. Dit zal mogelijk als voorwaarde gehanteerd worden bij nieuwe woningbouwverzoeken. In onze informatievoorziening zullen mensen meer gewezen worden op het belang en de voorwaarden van levensloopbestendig bouwen. Dit voorkomt woningaanpassingen door de gemeente. Zie hoofdstuk 7.4 (Individuele maatwerkvoorzieningen Wmo).

- De effecten van het afschaffen van de tweede woningverordening inzichtelijk maken en evalueren.
- Een herziening van de regionale woningmarktafspraken. Daarnaast zal bij het actualiseren van bestemmingsplannen zo mogelijk geschrapt worden in bestaande plancapaciteit.
- Het voortzetten van het project Upgrade om het terugdringen van het aantal wooneenheden verder vorm te geven samen met de andere Zeeuws-Vlaamse gemeenten.

Woonomgeving

- Om een aantrekkelijke inrichting van de openbare, publieke ruimte te realiseren die aansluit bij de wensen van de inwoners worden zij op voorhand betrokken bij de planvorming. De wijze waarop de betrokkenheid vorm gegeven wordt gebeurt in onderling overleg.
- De aanpak verpauperd vastgoed continueren en uitbreiden naar de hele gemeente. De benadering via een warme aanpak en indien nodig vervolgens een koude aanpak levert resultaat op. Hierdoor komen pandeigenaren in beweging en de verpaupering wordt aangepakt.
- Ruimtelijke kwaliteitswinst wordt een voorwaarde voor medewerking aan woningbouwplannen. Woningbouwplannen dienen aantoonbaar bij te dragen aan het aantrekkelijker maken van de woon- en leefomgeving waarbij herontwikkeling van ruimtelijke knelpunten voorop staat. De focus ligt op inbreiding. Uitbreiding is slechts in uitzonderlijke gevallen mogelijk.

3 VOORZIENINGEN

3.1 Sociaal-culturele voorzieningen

Waar hebben we mee te maken?

Algemeen

- Veel accommodaties in verhouding tot het aantal inwoners.
- Het effectief gebruik van bestaande voorzieningen is relatief laag.
- Een afnemend gebruikerspotentieel door ontgroening, vergrijzing en krimp.
- Deels verouderde voorzieningen. Met als gevolg hoge beheers- en energiekosten voor de gemeente.
- In het Masterplan Voorzieningen is clustering van voorzieningen binnen een kern (multifunctioneel) en schaalvergroting (clustering van gelijksoortige voorzieningen op bovenlokaal of regionaal) genoemd als oplossingsrichting.
- Er zijn clubs en verenigingen die hechten sterk aan het behoud van de eigen voorziening (niet willen verhuizen of samengaan).
- Ten aanzien van vrijkomende locaties:
 - Eenduidig beleid ten aanzien vrijkomende locaties ontbreekt;
 - Beperkte opbrengstpotentie (zowel financieel als functioneel);
 - De (potentiële) opbrengsten worden structureel in de gemeentelijke begroting opgenomen, waardoor de opbrengsten hiervan niet rechtstreeks geïnvesteerd kunnen worden in de kwaliteit van woonomgeving (door sloop, herinrichting en/of herbestemming).
- In Breskens, Oostburg, Eede en Sluis zijn sociaal-culturele voorzieningen inmiddels geclusterd in multifunctionele centra.
- In het Masterplan Voorzieningen zijn aanbevelingen gedaan voor het beleid ten aanzien van sociaal culturele voorzieningen.

Specifiek

- De schoolbesturen in het primair onderwijs werken aan een gebiedsplan 'basisscholen gemeente Sluis'. Het is duidelijk dat niet alle basisscholen kunnen blijven bestaan door een afnemend aantal leerlingen.
- Met name het techniekonderwijs in het voortgezet onderwijs staat onder druk. Op termijn geldt dit mogelijk ook voor andere richtingen.
- Het gemeentelijk sportcomplex De Eenhoorn in Oostburg is weinig duurzaam en de exploitatie biedt ruimte voor verbetering (o.a. ten aanzien van de openingstijden).
- Het Ledeltheater heeft een specifieke functie in de regio.
- De vaste kosten voor het behouden van de muziekschool staan niet in verhouding tot het gebruik van de muziekschool. Daarnaast is er een toename van particulier aanbod.

Wat willen we bereiken?

Algemeen

- Het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid, o.a. door het faciliteren van een ontmoetingsplek per kern (niet noodzakelijkerwijs in eigendom en beheerd door gemeente)
- Een functioneel, doelmatig, toegankelijk en betaalbaar voorzieningenaanbod.
- De ingezette kwaliteitsslag op het gebied van clustering en verduurzaming van de voorzieningen verder afronden.
- Minder gemeentelijke gebouwen in eigendom en beheer. Met als gevolg minder kosten voor beheer, onderhoud en exploitatie.

- Het beheer, onderhoud en exploitatie van sociaal-culturele accommodaties vindt zoveel mogelijk plaats door gebruikers/verenigingen zelf en/of via dagbesteding (SROI), zie hoofdstuk 7. Als wordt gekozen voor privatisering, moet een eventuele structurele bijdrage van de gemeente tot een minimum worden beperkt.
- Een efficiënt beheersysteem voor gemeentelijke accommodaties.
- Optimaliseren gebruik en exploitatie beschikbaar vastgoed (financieel en inhoudelijk).
- Goede ruimtelijke ordening ten aanzien van nieuwe en de daaraan gekoppelde vrijkomende locaties. Dit betekent dat bij verkoop van vrijkomende locaties niet alleen wordt gekeken naar de economisch meest voordelige optie (vaak woonbestemming), maar ook naar de kwaliteit van de voorgestelde herinvulling (zowel ruimtelijk als functioneel). Dit uitgangspunt is aanvullend op de verkoopprocedure zoals vastgelegd in de nota 'Strategisch eigendommenbeleid'.

Specifiek

- Behoud techniekonderwijs (VO en MBO) in Zeeuws-Vlaanderen.
- Vergroten duurzaamheid gemeentelijke accommodaties (met name zwembad de Eenhoorn)
- Het behoud van het Ledeltheater
- Kostenreductie muziekonderwijs (o.a. door gebruikmaking privaat aanbod bij verenigingen, ondernemers en aanbod over de grens).
- Fusie openbare bibliotheek en mediatheek Zwincollege.

Hoe willen we het bereiken?

Algemeen

- Het implementeren van een ICT-programma waarbij mensen zelf hun reserveringen, boekingen en betalingen kunnen regelen en lokaal de sleutel kunnen ophalen.
- Het clusteren van voorzieningen binnen kern en/of schaalvergroting oppakken via een programmatische aanpak per soort voorziening (opschaling) en/of via een planmatige gebiedsgerichte aanpak per kern (clustering voorzieningen), zoals beschreven in hoofdstuk 1 (Wonen).

Specifiek

- Ten aanzien van het primair onderwijs, de kinderopvang en de gymnastieklokalen zijn eerst de schoolbesturen aan zet. Zodra het vlekkenplan voor het basisonderwijs bekend is, zijn de locaties voor kinderopvang (private aanbieders) en gymnastieklokalen (gemeentelijke taak) daarop volgend.
- In het voortgezet onderwijs wordt de leegstand ingevuld met andere educatieve functies, zoals bibliotheek en muziekschool (educatieve campus). Het techniekonderwijs wordt gecentreerd in het TopCentrum Techniek. Naast de vier scholen voor voortgezet onderwijs wordt hierbinnen ook samengewerkt met het bedrijfsleven om de nodige opleidingen in stand (en van voldoende kwaliteit) te houden.
- Door de demografische ontwikkeling komt het voortbestaan van enkele voetbalverenigingen onder druk te staan. Dit heeft ook gevolgen voor het aantal buitensportaccommodaties c.q. het aantal sportvelden. We stellen een initiator aan die in samenspraak met de sportcoöperatie om verdere samenwerking en fusie te versterken en initiëren. We gaan fusies niet dwingend opleggen.
- De exploitatieovereenkomst ten aanzien van het gemeentelijke sportcomplex De Eenhoorn wordt opnieuw tegen het licht gehouden op het gebied van openstelling (bevordering slechtweervoorziening) en verduurzaming.
- De subsidierelatie met het Ledeltheater wordt gecontinueerd. De samenwerking met andere verenigingen en het bedrijfsleven moet het bereik c.q. de doelgroep vergroten. Met name in het toeristische seizoen.
- Ten aanzien van de bibliotheek werken we aan de integratie van de bibliotheek in het Zwincollege c.q. de fusie met de schoolmediatheek, de uitrol project 'Bibliotheek op School' (gericht op het basisonderwijs en de kinderopvang) en het stimuleren van het lezen van boeken. Dit laatste wordt centraal opgepakt vanuit Koninklijke Bibliotheek in Den Haag.

- Onderzoek naar uittreden gemeenschappelijke regeling muziekschool.
- Verder uitbouwen van de relatie met de universiteit Gent teneinde meer jongeren in de streek te behouden en de werkgelegenheid te borgen.

3.2 Zorgvoorzieningen

Waar hebben we mee te maken?

- Steeds meer inwoners maken gebruik van zorg over de grens (België).
- Door demografische ontwikkelingen (o.a. dubbele vergrijzing) nemen de kosten van zorg toe.
- Met de decentralisatie van zorgtaken is een nieuwe knip ontstaan in verantwoordelijkheden tussen rijk, gemeenten en zorgverzekeraars. De verzorging en verpleging (alle vormen van zorg waarbij fysiek contact is met de cliënt) vallen onder de verantwoordelijkheid van de zorgverzekeraars en/of het zorgkantoor (Zorgverzekeringswet en Wet langdurige zorg). De overige zorg (ondersteuning en begeleiding) valt onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Hierbij moet worden gedacht aan: woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen, huishoudelijke verzorging, dagopvang, dagbesteding, dagbehandeling en begeleiding (zie verder hoofdstuk 7).
- Verschillende toegangen tot zorg: gemeente, huisarts, wijkverpleegkundige, instelling zelf. Het is voor mensen niet altijd duidelijk met welke vraag ze bij welk loket terecht kunnen.
- De rijksbudgetten voor (gemeentelijke) zorgtaken nemen de komende jaren verder af. Slimme oplossingen en het maken van keuzes zijn daarom nodig.
- Mensen worden ouder, zijn vitaler en willen langer zelfstandig wonen.
- De scheiding van wonen en zorg leidt tot verdere extramuralisering. Zowel bij (dementerende) ouderen als bij andere doelgroepen zoals psychiatrische patiënten en mensen met een (licht) verstandelijke beperking en/of niet-aangeboren hersenletsel.
- De verzorgingshuizen in onze gemeente zijn reeds grotendeels geëxtramuraliseerd. De verwachting is dat de komende jaren ook de verpleeghuiszorg (op de zeer zware en intensieve vormen van verpleging na) zal extramuraliseren.
- Door de bevolkingsdichtheid en de steeds scherper wordende volume- en kwaliteitsnormen voor complexe ingrepen, is de verwachting dat het kwalitatief en financieel niet langer mogelijk is om op termijn twee ziekenhuizen in Zeeland te behouden met een volledig functieprofiel.
- De Psychiatrische Afdeling Algemeen Ziekenhuis (PAAZ) en de Spoedeisende Psychiatrische Onderzoek-Ruimte (SPOR) verdwijnen op korte termijn uit Zeeuws-Vlaanderen.
- In het rapport 'Visie op zorg in Zeeland in 2025' van de Commissie Toekomstige Zorg Zeeland wordt een toekomstbeeld geschetst van de zorg in Zeeland (zie bijlage 2). De gemeente is niet verantwoordelijk voor de meeste zorgvoorzieningen die in deze toekomstvisie worden genoemd. Wel hebben de keuzes vanuit de sector een grote impact op het voorzieningenniveau en de leefbaarheid in onze gemeente. Daarnaast geven de ontwikkelingen vanuit de sector mogelijk ook aanleiding tot aanpassing van onze eigen dienstverlening op het gebied van ondersteuning en begeleiding (zie hoofdstuk 7).

Wat willen we bereiken?

Gemeente niet rechtstreeks verantwoordelijk

- Goede, betaalbare en bereikbare zorg.
- Behoud van functies en bereikbaarheid zijn belangrijker dan behoud aparte, fysieke voorzieningen (zoals ziekenhuis, verpleeghuis en apotheek).
- Voorkomen dat kosten van transformatie zorglandschap automatisch voor rekening terecht komen van de gemeente (stijging kosten individueel vervoer, begeleiding aan huis, woningaanpassingen, etc. door een decentralisatie en extramuralisering van zorgvoorzieningen).

- Een duidelijk toegang tot zorg voor onze inwoners. Deze is nu versnipperd tussen gemeente, huisarts, wijkverpleging en instellingen.

Gemeente rechtsreeks verantwoordelijk

- Verdere integratie van de toegang tot Wmo-zorg in de integrale zorgcentra en servicepunten zoals bedoeld in het rapport Visie op de zorg in Zeeland 2025 (zie bijlage II). De rol van gemeente verschuift van regisseur voor de totale zorg naar verstreker van bepaalde zorgvoorzieningen (zie hoofdstuk 7). De beoordeling vindt meer dan voorheen plaats in samenspraak met partners (huisarts, verpleegkundige, psycholoog en medisch specialist).
- Verdere integratie van het opbouwwerk, mantelzorgondersteuning en ondersteuning vrijwilligers in de integrale zorgcentra en servicepunten.
- De gemeente fungeert voor het onderdeel Jeugd en Gezin (eventueel in regionaal verband) als zelfstandige partner (participant) in de integrale zorgcentra en servicepunten, op scholen en kinderopvang en richting de partijen in de veiligheidsketen (zoals de Raad voor de Kinderbescherming, Veilig Thuis en Intervence / gecertificeerde instelling).

Hoe willen we het bereiken?

Gemeente niet rechtstreeks verantwoordelijk

- Via participatie in het Zeeuws-Vlaamse project GoedLeven wordt gewerkt om de doelen uit het rapport van de Commissie Toekomstige Zorg Zeeland te realiseren en de belangen van Zeeuws-Vlaanderen daarbinnen te behartigen. Communicatie speelt hierbij een sleutelrol.
- Voor de invulling van de functies in de integrale zorgcentra (zoals spreekuur medisch specialisten en bloedafname) zijn we niet gebonden aan de ontwikkelingen in de Zeeuwse ziekenhuiszorg. Ook grensoverschrijdende samenwerking met Gent, Eeklo en Knokke behoort tot de mogelijkheden.
- Medewerking verlenen aan realisatie (regionale) integrale zorgcentra en servicepunten in kernen.

Gemeente rechtstreeks verantwoordelijk

- Afstemmen en automatiseren van werkprocessen individuele verstrekkingen Wmo met voortraject bij vindplaatsen, zoals huisarts, wijkverpleging, woon-zorgcentrum en/of ontslagafdeling ziekenhuis.
- Verbeteren samenwerking en afstemming mantelzorgondersteuning (opbouwwerk en sociaal makelaar) en vindplaatsen vragen mantelzorg (huisarts, wijkverpleegkundige, ontslagafdeling ziekenhuis, maatschappelijke opvang).
- Verbeteren (naams)bekendheid en positionering van het onderdeel Jeugd en Gezin richting huisartsen, kinderopvang, scholen, kinderopvang en veiligheidsketen.

3.3 Commerciële voorzieningen (inclusief bedrijventerreinen)

Waar hebben we mee te maken?

- Een dalend aantal inwoners en huishoudens en daardoor een afname van het klantenpotentieel en werkgelegenheid.
- Door met name internetgebruik is er een afname in het aantal bedrijven/ detailhandelsvestigingen en een toename in de vraag naar opslagruimte.

Bedrijventerreinen

- De uitgifte van bedrijventerreinen is de afgelopen jaren beperkt geweest, waardoor er momenteel meer dan voldoende uitgeefbare ruimte is op de bestaande bedrijventerreinen.

- Uit de Regionale bedrijventerreinenvisie blijkt dat het aanbod aan uitgifbare bedrijfsgronden de vraag overstijgt.
- Bij bijna alle bedrijventerreinen is er sprake van onvoldoende beeldkwalitatieve inpassing in het landschap.
- Een aantal bedrijventerreinen zijn verouderd wat zich uit in slechte ruimtelijke kwaliteit.
- Door gewijzigde wetgeving geldt er een verplichte toets aan de duurzaamheidsladder. De provincie controleert op naleving van deze toets, door middel van het opleggen van de verplichting tot het opstellen van een Regionale Bedrijventerreinenvisie.
- Bedrijfswoningen op bedrijventerreinen zijn niet wenselijk in verband met de bedrijfsvoering van aangrenzende bedrijven (beperkende werking op milieu-categorieën).
- Acquisitie voor de bedrijventerreinen wordt regionaal opgepakt door Economische Impuls Zeeland en is minder specifiek gericht op de gemeente.
- Met name op Stampershoek-Zuid in Oostburg is er sprake van oneigenlijk gebruik van bedrijfsgronden, omdat gronden daar veelvuldig worden uitgegeven voor de realisatie van bedrijfsverzamelgebouwen.
- De mogelijkheid voor het vestigen van perifere detailhandel, beperkt zich tot Stampershoek in Oostburg. Het provinciaal beleid is gericht op het reserveren van beschikbare bedrijfsgronden voor uitbreiding van bestaande bedrijven op de terreinen en verplaatsing van bedrijven uit het buitengebied naar de bedrijventerreinen.

Centrumgebieden

- Toenemende leegstand in de centrumgebieden door afnemende vraag naar winkelpanden, met uitzondering van de kern Sluis. Dit terwijl het aanbod aan commerciële ruimten blijft toenemen.
- Steeds vaker vestiging van detailhandel op (goedkopere) locaties buiten de centra, namelijk op de bedrijventerreinen en in de aanloopstraten.
- Toenemende concurrentie voor de centrumgebieden doordat er steeds meer gewinkeld wordt via internet.
- Beleidsmatig wordt momenteel uitgegaan van vijf centrumgebieden. Namelijk een in de dragende kern, Oostburg, en vier in de verzorgende kernen Sluis, Aardenburg, Breskens en IJzendijke.
- Een sterk bovenregionaal koopcentrum Sluis, mede door aantrekkingskracht vanuit België.

Wat willen we bereiken?

- Behoud van werkgelegenheid binnen de gemeente/regio (peil 2015) (zie hoofdstuk 1) door een duurzaam en toekomstbestendig vestigingsklimaat voor nieuwe en bestaande bedrijven en detailhandelsvestigingen.

Bedrijventerreinen

- Geen nieuwe bedrijfswoningen op bedrijventerreinen. Daarnaast het verder terugbrengen van de planologische mogelijkheden voor bedrijfswoningen op bedrijventerreinen.
- Efficiënt en kwalitatief gebruik van de bestaande voorraad bedrijventerreinen.
- Landschappelijke inpassing van alle gemeentelijke en particuliere bedrijventerreinen.
- Perifere detailhandel geconcentreerd in Oostburg.

Centrumgebieden

- Een sterk kwalitatief hoogwaardig toeristisch koopcentrum Sluis.
- Sterke (geconcentreerde) centrumgebieden met zo min mogelijk leegstand.
- Een zo groot en aantrekkelijk mogelijk winkelaanbod voor inwoners en toeristen.

Hoe willen we het bereiken?

Bedrijventerreinen

- Toestaan/mogelijk maken van tijdelijke invulling van bedrijventerreinen (bijvoorbeeld de plaatsing van zonnepanelen).
- Waar mogelijk verantwoord (kleinschalige) uitbreiding van bedrijventerreinen toestaan.
- Doen van onderzoek naar het toekomstperspectief per bedrijventerrein. Daarbij rekening houdend met een herstructurerings- en waar mogelijk saneringsopgave.
- De vestiging van bedrijfsverzamelgebouwen bij voorkeur niet toestaan op bedrijventerreinen. Met name niet als deze benut worden voor particuliere activiteiten.
- De omzetting van (leegstaande) solitaire bedrijfsgebouwen in de kernen naar kleinschalige bedrijfsverzamelgebouwen of garages, stimuleren.
- Bedrijfsgronden reserveren voor de verplaatsing van grotere bedrijven op ongewenste locaties in het buitengebied en voor uitbreiding van kleinere bedrijven op de bestaande terreinen.
- De behoefte aan perifere detailhandel in beeld brengen en de beschikbare ruimte aanbieden in Oostburg.
- Acquisitie richting bedrijven zowel internationaal, regionaal als lokaal oppakken.
- Landschappelijke inpassing van bedrijventerreinen stimuleren.
- Afstemming van bedrijventerreinenbeleid en bedrijfsvestiging op regionaal niveau. Ook mogelijkheden voor tijdelijk gebruik zullen in de Regionale bedrijventerreinenvisie nader uitgewerkt worden.

Centrumgebieden

- In de kernen Sluis, Breskens en Oostburg centrumgebieden aanwijzen, in de overige kernen gemengde gebieden aanwijzen.
- Wanneer er sprake is van centrumgebieden, vestiging van detailhandel in de aanloopstraten ontmoedigen en concentratie van vestiging in de centrumgebieden stimuleren
- Meer flexibiliteit creëren in de vestigingsmogelijkheden voor nieuwe bedrijven binnen de centrumgebieden.
- Geen detailhandel in het buitengebied met uitzondering van boerderijwinkels (zie hoofdstuk 5). Ontwikkelingsmogelijkheden van detailhandel op recreatieparken beperkt toestaan, ook gelet op schaal en omvang van de detailhandel.
- Proef verminderen regeldruk voor ondernemers in de kern Sluis, en mogelijk na een positieve evaluatie breder inzetten.

4 RECREATIE EN TOERISME

4.1 Verblifsrecreatie

Waar hebben we mee te maken?

- Recreatie en toerisme fungeren als belangrijke economische motor.
- Dreigende aantasting van het natuurlijke karakter bij het toestaan van (hoog)bouw in de kuststrook, maar ook gemeentebreed. Zie ook hoofdstuk 1 (Wonen).
- Er is sprake van een overaanbod aan recreatiewoningen (kwantiteit), terwijl de kwaliteit van de woningen in veel gevallen te wensen over laat (recreatieparadox). Deze problematiek speelt ook over de grens.
- Met name op verouderde verblifsrecreatieterreinen, is er een overaanbod aan overnachtingsmogelijkheden.
- Recreanten verblijven vaak kortere periodes, maar de bestedingen die zij in deze periode doen blijven wel op peil.
- De verblifsrecreatiesector moet concurreren met goedkope vakanties naar het buitenland.
- Er is een toenemende vraag naar kwaliteit, luxe en gemak in een recreatief aantrekkelijk landschap.
- Beleidsmatig is er nog één zoeklocatie voor nieuwvestiging van verblifsrecreatie.
- Bestaande verblifsrecreatieterreinen mogen (beperkt) uitbreiden onder de voorwaarde dat op het gehele terrein een kwaliteitsslag wordt gemaakt en er per hectare uitbreiding een vereveningsbijdrage van € 34.000 (rood voor groen) wordt betaald.
- Bij het kleinschalig kamperen is enkel toeristisch kamperen en een beperkt aantal trekkershutten toegestaan.
- De belastingwetgeving werkt belemmerend bij bedrijfsbeëindiging, waardoor ondernemers vaak niet of moeilijk kunnen stoppen. Juist bij deze ondernemers ontbreekt meestal de bereidheid om te vernieuwen/investeren en is er sprake van een verouderd aanbod.
- Het Groenfonds is een pilot gestart, aangestuurd vanuit het ministerie t.a.v. het principe van de recreatieparadox.
- Er is een (groot) verschil tussen het verblifrecreatiefproduct in de kustzone en in het achterland.
- De combinatie van toerisme en zorg kan mogelijkheden bieden voor versterking van de toeristische sector.
- Kwaliteitsverbetering vraagt ruimte. Deze ruimte blijkt in enkele gevallen te ontbreken.
- Het aantal bestaande reguliere recreatieterreinen dat overgaat tot het maken van een kwaliteitsslag is minder in aantal dan verwacht.
- Recreatieappartementen blijken veelvuldig voor eigen gebruik (2e woning/deeltijdwonen) ingezet te worden. Dit gaat ten koste van de verhuur (warme bedden) en zorgt voor langere, aaneengesloten perioden van leegstand.
- Het aanbod van toeristische kampeerplaatsen is fors afgenomen, terwijl het aanbod aan recreatiewoningen is verzadigd.

Wat willen we bereiken?

- Een kwalitatief hoogwaardig en duurzaam verblifsrecreatief product.
- Een helder toetsingskader voor het maken van een kwaliteitsslag, met ruimte voor ondernemers die vernieuwende concepten op willen pakken waardoor ze kunnen inspelen op trends en de veranderende vraag vanuit de markt.
- Evenwicht tussen vraag en aanbod. Dit met name op het gebied van de kwaliteit en kwantiteit van de terreinen en de vraag van de gebruikers (kwalitatieve afstemming op de veranderende vraag).
- Een gezonde sector waardoor ondernemers bereid zijn te investeren en te vernieuwen.
- Een gevarieerd toeristisch-recreatief product waarbij gebruik gemaakt wordt van zowel de kustzone als achterland.

- Een gezonde verhouding tussen verhuurde recreatieappartementen en appartementen voor eigen gebruik, zodat er niet voor leegstand gebouwd wordt en de bestedingen optimaal zijn.
- Een betere spreiding van de toeristische druk door het jaar.

Hoe willen we het bereiken?

- Faciliteren en stimuleren van initiatieven op het gebied van zorgtoerisme zowel vanuit de zorg- als de recreatiesector.
- Uitbreiding in oppervlakte en/of eenheden gaat alleen gepaard met een kwaliteitsslag op het gehele terrein, waarbij het totale aantal aan recreatieve eenheden binnen de gemeente niet mag toenemen. Uitbreiding in eenheden wordt dus gekoppeld aan sanering van minimaal hetzelfde aantal eenheden. Om flexibiliteit in tijd en locatie te bewerkstelligen, wordt een eenhedenbank gecreëerd. Binnen deze eenheden bank ontstaat een overzicht van het aantal gesaneerde verblijfseenheden en het aantal nieuwe verblijfseenheden.
- Heroverwegen vereveningskader. Zie hoofdstuk 7 (Verevening)
- Verscherpte kwaliteitseisen voor kwaliteitsslagen: maximaal 10 recreatiewoningen per hectare en maximaal 20 eenheden per hectare voor recreatieve nachtverblijven.
- Medewerking verlenen aan de pilot vanuit het Groenfonds in het kader van de recreatieparadox. Dit betekent 'warme' sanering van niet toekomstbestendige recreatiebedrijven, waarbij eenheden benut kunnen worden door bedrijven die een kwaliteitsslag willen maken en de gesaneerde hectares worden ingezet voor (openbaar toegankelijke) natuurontwikkeling.
- Herstructurering van bestaande recreatieterreinen (kwaliteitsslag) wordt gestimuleerd door het onder voorwaarden bieden van mogelijkheden tot (beperkte) uitbreiding. Uitbreiding van 10% is toegestaan voor terreinen met meer dan 100 eenheden en 20% voor terreinen met minder dan 100 eenheden (met inachtneming van de ruimte binnen de eenhedenbank).
- Uitbreiding van een recreatieterrein met meer dan 20% wordt slechts in zeer uitzonderlijke situaties toegestaan. Voorwaarde hierbij is dat per hectare uitbreiding minimaal één hectare recreatienatuur wordt gerealiseerd. Het beheer en onderhoud van deze recreatienatuur dient geborgd te zijn.
- Bij de uitbreiding van bestaande verblijfsrecreatieterreinen wordt onderscheid gemaakt tussen het omzetten van kampeereenheden in woningen en uitbreiding met (toeristische) kampeerplaatsen. Uitbreiding met recreatiewoningen wordt in principe niet meer toegestaan tenzij er sprake is van een bijzonder product en doelgroep met een toegevoegde waarde voor de streek.
- Behoudens de twee nieuwe locaties voor strandslaaphuisjes (Nieuwvliet en Cadzand), geen nieuwe locaties voor de realisatie van strandslaaphuisjes meer toestaan.
- Duurzaamheidseisen stellen aan uitbreidingen van bestaande verblijfsrecreatieterreinen. Ook zal toegezien worden op daadwerkelijke realisatie van deze duurzame elementen.
- Faciliteren dat ondernemers de kansen op het gebied van management-sharing en shared services benutten. Dit op basis van uitwerking van de recreatievisie.
- In het kustgebied worden geen nieuwe kleinschalige kampeerterrinen toegestaan (het maximum aantal van 20 locaties is ingevuld). Uitbreiden van het aantal kampeereenheden tot maximaal 25 eenheden is onder voorwaarden mogelijk (kwaliteitsslag). Buiten de kustzone zijn wel mogelijkheden voor het creëren van nieuwe terreinen.
- Ten behoeve van het behoud van het open landschap en de landschappelijke kwaliteit van de kuststrook (afwisselend bebouwde en onbebouwde zones), zal in samenwerking met belanghebbende partijen een visie op een duurzame kustontwikkeling opgesteld worden.
- Om te voorkomen dat recreatieappartementen voor langere perioden leeg staan, er voor leegstand gebouwd wordt en de gewenste economische spin off achterwege blijft, wordt verhuur van een complex gedeeltelijk verplicht gesteld.

- Samenwerking zoeken via het Zwinregio-overleg en de Grensoverschrijdende Samenwerking (GOS) onder andere op het gebied van promotie van de streek en de verblijfsrecreatieparadox.

4.2 Toerisme

Waar hebben we mee te maken?

- De promotie en marketing van de streek wordt onvoldoende opgepakt. De inhoud is onvoldoende en ook het proces is onduidelijk.
- Er is een duidelijke trend waarneembaar met meer aandacht voor gezondheid, voeding en beweging (wellness).
- De gemeente kent een rijke cultuurhistorie (o.a. Staat-Spaanse linies)
- De ESPA heeft aan Cadzand-Bad de officiële badstatus toegekend.
- Er zijn meerdere goede restaurants waaronder sterrenrestaurants, zowel binnen de gemeente als net over de grens waardoor de regio beschikt over een hoogwaardige culinaire naamsbekendheid.
- De stad Sluis staat bekend om haar kooptoeisme.
- Er wordt onvoldoende gebruik gemaakt van de verbinding tussen de verschillende ontwikkelingen en activiteiten.
- In het buitengebied is er een slechte internetverbinding en ook het mobiele bereik laat te wensen over, terwijl de eisen en het verwachtingspatroon op dit punt alleen maar toenemen.
- De in de gemeente aanwezige musea vormen samen een compleet beeld van de streek in al haar facetten.
- Cadzand-Bad en Breskens zijn aangewezen als hotspot.
- Een toename van (landinwaartse) dagrecreatiemogelijkheden zou een impuls betekenen voor de werkgelegenheid en het toeristisch product.
- Zorgtoerisme is een vorm van toerisme die naar verwachting de komende jaren zal groeien.

Wat willen we bereiken?

- Een brede focus op het toeristisch product waardoor meerdere doelgroepen worden bereikt en een meer jaarrond toeristisch product wordt neergezet (meerwaarde).
- Meer slechtweer voorzieningen (zoals de nog te realiseren Visserij Experience, Belfort) die voor verlenging van het seizoen zorgen (betere spreiding van de toeristische druk gedurende het jaar), zodat dit de jaarrond werkgelegenheid verhoogt.
- Een meer eenduidige en herkenbare profilering van de streek waardoor alle aspecten en mogelijkheden die de streek biedt, beter worden benut.
- Een toename van de dagrecreatie (waaronder slechtweervoorzieningen en landinwaartse dagrecreatiemogelijkheden).
- Inspelen op kansen die het zorgtoerisme kan bieden voor onze streek.
- Goede mobiele bereikbaarheid en internetverbinding aan de kust en buitengebied.

Hoe willen we het bereiken?

- Verschillende ontwikkelingen, activiteiten en doelgroepen met elkaar in verbinding brengen, zowel fysiek als communicatief (ook digitaal).
- Het digitaal platform zal primair ondergebracht worden bij de VVV. Tevens zal vanuit de gemeente de nodige input/inzet geleverd worden en wordt gedacht aan een werkgroep met ondernemers en inwoners die de redactie verzorgen.
- De badstatus Cadzand-Bad zal verder uitgebouwd worden.

- Actief inzetten op een eenduidige profilering en promotie van de streek.
- Bij de verdere profilering van de streek inzetten op onze speerpunten zoals vastgelegd in ons DNA. Hierbij profileren we ons als foodregio, landbouwregio en de toeristische functie met kust en achterland.
- Actief inzetten op een eenduidige profilering en promotie van de verschillende musea. Dit door afstemming van het aanbod (alle aspecten van de streek dienen aan bod te komen) o.a. door een gezamenlijke brochure, huisstijl en promotie.
- De cultuurhistorische en archeologische elementen in het landschap, musea en culturele activiteiten meer in verbinding brengen met elkaar en integreren met routestructuren ter versterking van het toeristisch product en promotie van de streek (grensoverschrijdend).
- Het maken van korte filmpjes die in de musea getoond zullen worden ter promotie van andere musea en culturele objecten. Deze filmpjes breder inzetten via internet en de lokale/regionale tv-stations, waaronder Scheldemond tv.
- Cadzand-Bad en Breskens verder uitbouwen als hotspot.
- Een positieve grondhouding tegenover nieuwe (commerciële) initiatieven voor dagrecreatie en slechtweervoorzieningen.
- In samenspraak met partijen de mogelijkheden die zorgtoerisme kan bieden onderzoeken.
- Samenwerken met providers om de mobiele bereikbaarheid te verbeteren. Pilots op dit gebied ondersteunen.

4.3 Vrije tijd / sociaal-culturele activiteiten

Waar hebben we mee te maken?

- Veel activiteiten, clubs en verenigingen in verhouding tot het aantal inwoners.
- Sociaal-culturele activiteiten dragen bij aan leefbaarheid van de streek voor inwoners en toeristen.
- Afnemend deelnemerspotentieel voor activiteiten, clubs en verenigingen door vergrijzing, ontgroening en dalend aantal vrijwilligers

Wat willen we bereiken?

- Bevorderen van sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken, buurten, o.a. door te zorgen dat er aantrekkelijke activiteiten en evenementen zijn (voor inwoners en toeristen).
- Het vergroten en versterken van het toeristisch product en de toeristische aantrekkelijkheid van de streek.
- Een gevarieerd en betaalbaar activiteitsaanbod, afgestemd op de vraag en behoefte van onze inwoners en recreanten.
- Actieve betrokkenheid van inwoners, verenigingen en stads- en dorpsraden en ondernemers bij activiteiten in eigen dorp /streek.
- Actief vrijwilligersnetwerk.

Hoe willen we het bereiken?

- Stimuleren van activiteiten, evenementen en talenten o.a. door middel van Leefbaarheidsfonds.
- Vrijwilligerswerk stimuleren door de inzet van opbouwwerkers en de sociaal makelaar, mede door het leggen van verbindingen tussen het verenigingsleven en de organisatie van evenementen.
- Het creëren van de noodzakelijke randvoorwaarden, waaronder het beschikbaar hebben van een ontmoetingsplek in iedere kern (niet noodzakelijkerwijs in eigendom en beheer van gemeente).
- Goede promotie en afstemming van activiteitsaanbod richting inwoners en toeristen. Hierbij speelt ook social media een belangrijke rol.

5 LANDBOUW EN LANDSCHAP

Waar hebben we mee te maken ?

- De agrarische sector is aan het veranderen, het aantal agrarische bedrijven neemt af. Tegelijkertijd neemt de schaalvergroting binnen deze agrarische sector toe, en richt een ander deel van de boerenbedrijven zich meer op de kleinschalige landbouw.
- De overblijvende agrarische bedrijven verbreden zich.
- Het nieuwe gemeenschappelijke landbouwbeleid brengt nieuwe kaders mee vanuit Europa. Speerpunten hierbij zijn duurzaamheid, vergroening en innovatie in de landbouw.
- Voor agrarische en voormalig agrarische bedrijven in het buitengebied wordt de mogelijkheid geboden om een Nieuwe Economische Drager (NED) op te richten ter ondersteuning van de hoofdfunctie.
- Veel bedrijven en burgers in het buitengebied benutten de mogelijkheden die via Nieuwe Economische Draggers toegestaan worden. In de praktijk blijkt echter dat de NED in sommige gevallen niet meer als nevenactiviteit wordt ingezet maar als hoofdactiviteit.
- Voormalige agrarische bebouwing wordt vaak omgezet naar realisatie van verblijfseenheden via de NED. Deze ontwikkeling draagt bij aan de verblijfsrecreatieparadox.
- Veel kerken staan leeg of komen leeg te staan de komende jaren. Herbestemming van deze gebouwen is vaak lastig. Over het algemeen zijn deze juist beeldbepalend en dragen bij aan de identiteit van de kernen.
- De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in het zichtbaar en beleefbaar maken van cultuurhistorische en archeologische elementen in het landschap. De verbinding tussen de verschillende elementen ontbreekt echter nog vaak.
- Rust, ruimte en beleefbaarheid van het landschap zijn van belang voor de recreant en is één van de onderdelen die onze streek onderscheidend maakt.
- Een toenemende druk op het landschap vanuit zowel ruimtelijke ontwikkelingen als de landbouw. Dit terwijl de recreant juist waarde hecht aan een rustig en open landschap.
- Kleine en karakteristieke dorpskernen en een kenmerkende kustzone.
- Door gewijzigd rijksbeleid is er niet langer geld beschikbaar om gronden aan te kopen voor ontwikkeling van recreatienatuur.
- Ontwikkeling van nieuwe recreatienatuur en beheer en onderhoud van bestaande recreatienatuur blijkt lastig, mede door de voorwaarden die gekoppeld zijn aan de inzet van de rood-voor-groen gelden.

Wat willen we bereiken ?

- Een uit bedrijfseconomisch oogpunt gezien gezonde agrarische sector, waarbij het aantal agrarische bedrijven stabiel blijft.
- Agrarische ondernemers als (mede)beheerders van ons landschap.
- De mogelijkheden blijven bieden voor ondersteuning van het agrarisch of voormalig agrarisch bedrijf via Nieuwe Economische Draggers (NED), zowel als nevenactiviteit maar ook als hoofdactiviteit
- Een onderscheidend en divers aanbod van NED's die mogelijkheden bieden voor ondersteuning van het (voormalig) agrarisch bedrijf en eveneens een versterking zijn van het toeristisch product in de streek.
- Behoud van de meest beeldbepalende en cultuurhistorisch waardevolle kerkgebouwen.
- Een evenwichtige spreiding van kerkgebouwen in de verschillende kernen en het vinden van geschikte herbestemmingen voor de daarbij leegkomende panden.
- Een juiste balans behouden tussen enerzijds ruimtelijke ontwikkelingen en anderzijds de openheid en beleefbaarheid van het landschap (een passende landschapsmix).
- Een evenwichtige verdeling van de verschillende functies in het landschap waarbij landbouw, cultuurhistorie en recreatie elkaar proberen te versterken qua functie en qua landschappelijke uitstraling.

- Passende functies toestaan in het buitengebied en de meer grootschalige intensieve bedrijvigheid stimuleren om te verplaatsen naar de bedrijventerreinen.
- Uitgangspunt is : geen verdere toename van verstening in het buitengebied. Indien ontwikkelingen toch toegestaan worden dient er zorg gedragen te worden voor een goede landschappelijke inpassing.
- Behoud van open en ruimtelijke karakter van het buitengebied en de kustzone door het beperken van nieuwe hoogbouw en nieuwe ontwikkelingen passend te laten zijn in het landschap (Zie ook hoofdstuk 2 en 4).
- Aantrekkelijke en toegankelijke recreatienatuurgebieden die beleefbaar zijn voor de bezoekers.
- Een goed beheer en onderhoud van de recreatienatuurgebieden

Hoe willen we het bereiken?

- Agrarische bedrijven de ruimte bieden om op verantwoorde manier te produceren en te groeien uit oogpunt van continuïteit. Dit betekent dat er meer en flexibelere planologische mogelijkheden geboden worden voor schaalvergroting binnen de agrarische sector. Een belangrijke voorwaarde die hieraan gesteld wordt is dat de ontwikkeling voorzien wordt van een goede landschappelijke inpassing.
- Het niet toestaan van intensieve veehouderijen en co-vergisting in het kustgebied.
- De landbouw koppelen aan toeristische functies, zoals bijvoorbeeld het gezamenlijk optrekken in de promotie als foodregio en het integreren van landbouwfuncties in routestructuren.
- Nadrukkelijk de koppeling leggen tussen leegstaande en leegkomende boerenbedrijven en uitbreidingsverzoeken van bestaande agrarische bedrijven. Herstructurering van bestaande locaties heeft de voorkeur boven uitbreidingen op nieuwe locaties.
- In het bestemmingsplan Buitengebied voorwaarden opnemen waaronder Nieuwe Economische Draggers mogelijk blijven. Hierbij rekening houdend met de verblijfsrecreatieparadox en de impact van de ontwikkeling op het landschap. Hierdoor wordt als voorwaarde gesteld dat een NED aanvullend dient te zijn op het bestaande recreatieve aanbod in het buitengebied en dat er sprake is van een NED met onderscheidend vermogen. Op deze manier ontstaat er een aantrekkelijk totaal aanbod van Nieuwe economische dragers in het buitengebied.
- Het project 'Kerk, krimp en kans' is afgerond en heeft inzicht verschaft in de toekomstige ontwikkelingen en kansen voor herbestemming van kerkgebouwen. De conclusies hiervan zullen meegenomen worden in een separate kerkensie.
- Bij alle ruimtelijke ontwikkelingen rekening houden met een juiste landschappelijke inpassing.
- Bij nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied zorgvuldig de afweging maken tussen de verdere verstening en het verdwijnen van de openheid en het natuurlijke karakter van het landschap. Tevens dit ook in relatie bezien tot vrijkomende en leegstaande locaties in het buitengebied.
- Beperken van nieuwe hoogbouw, tenzij deze een nadrukkelijke bijdrage levert aan de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving.
- Een herziening van de wijze waarop de vereveningsgelden ingezet kunnen worden ten behoeve van natuurontwikkeling, beheer en onderhoud. (Zie hoofdstuk 8).
- Inzetten op versterking van bestaande recreatienatuurgebieden en dit prioriteren boven aanleg van nieuwe recreatienatuurgebieden
- Een goede afstemming over ontwikkeling van nieuwe recreatienatuurgebieden en de wijze waarop zorg gedragen wordt voor het beheer en onderhoud hiervan. Deze afstemming tussen verschillende partijen vindt plaats via de ad hoc stuurgroep Buitengebied.
- Toekomstig beheer en onderhoud op voorhand vastleggen in de budgetten voor ontwikkeling van nieuwe recreatienatuur.

6 VERKEER EN VERVOER

6.1 Parkeren

Waar hebben we mee te maken?

- In de kern Sluis wordt de parkeerdruk mede opgevangen door particuliere initiatieven.
- In de kern Sluis wordt veelvuldig (gratis) in de wijken geparkeerd, dit om betaald parkeren te vermijden.
- In bepaalde woonwijken in Sluis en Cadzand-Bad is er sprake van vergund parkeren.
- De ontwikkelingen in Breskens en Cadzand-Bad zorgen voor een toenemende parkeerdruk.
- In de overige kernen is er geen sprake van onevenredige parkeerdruk.
- De passage in de bouwverordening, waarin was opgenomen dat aan de parkeernorm getoetst moest worden, is in 2014 vervallen. De norm zelf is nog niet vastgelegd. Momenteel wordt getoetst aan de CROW-norm.
- Door wetgeving in België en Frankrijk wordt veelvuldig geparkeerd en overnacht door vrachtwagens op niet daarvoor bestemde terreinen.

Wat willen we bereiken?

- Betere afstemming van vraag en aanbod van parkeerplaatsen (met name ten aanzien van de ontwikkelingen in Breskens en Cadzand-Bad).
- De juiste parkeerder op de juiste plaats (een goed onderscheid tussen kort, lang, vrij en vergund parkeren).
- Nieuwe initiatieven in de centrumgebieden en gemengde gebieden mogelijk maken door belemmeringen in parkeerbeleid weg te nemen.
- Ruimte bieden voor vernieuwende parkeerconcepten aan de kust, waarbij ook de relatie naar het achterland geborgd is.

Hoe willen we het bereiken?

- Parkeerregulering ten aanzien van de knelpunten in Breskens en Cadzand-Bad.
- Parkeerterreinen blijven zoveel mogelijk in gemeentelijk eigendom.
- Particuliere initiatieven tot realisatie van parkeerterreinen worden ondersteund.
- Bij realisatie van parkeerplaatsen dient de ruimtelijke inpassing en afstemming in de omgeving meegenomen te worden (beeldkwaliteiten).
- Ten aanzien van de vervoersstromen naar de kust, maar ook naar het achterland, wordt ingezet op ketenmobiliteit.
- Bij het bepalen van de parkeerbalans dient nadrukkelijk de toekomstige situatie afgezet te worden tegen de bestaande situatie.
- In de gebieden met de bestemming Gemengd en Centrum geen parkeernorm hanteren bij functiewijzigingen en bouwplannen. Uitzondering vormen initiatieven en ontwikkelingen waardoor de parkeerdruk aanzienlijk toeneemt (zoals bij vestiging supermarkt, appartementencomplexen, enz).
- Bij nieuwe projecten buiten gemengde en centrumgebieden dient parkeren op eigen terrein gerealiseerd te worden. Indien dit niet mogelijk is, wordt in uitzonderlijke gevallen maatwerk geleverd.
- Onderzoeken of aan inwoners de mogelijkheid geboden kan worden om tegen een gereduceerd tarief te parkeren aan de kust.
- Onderzoeken of er met bedrijven aan de kust en in de kern Sluis aparte afspraken gemaakt kunnen worden om het parkeren voor personeel goed te regelen. Hierbij kan gedacht worden aan aparte parkeertarieven voor personeel.
- Parkeernormen verder uitwerken voor initiatieven die niet vallen in gebieden waarvoor geen parkeernorm geldt danwel plannen die wel door hun aard en omvang wel aan de parkeernorm moeten voldoen (bv

supermarkt, appartementencomplexen, enz).

- Het aanwijzen van een parkeerterrein voor vrachtwagens waar overnachten tot de mogelijkheden behoort.

6.2 Wegennet

Waar hebben we mee te maken?

- De afgelopen jaren is fors geïnvesteerd in het hoofdwegennetwerk. De aanleg van de N61 en de Sluiskiltunnel is afgerond. Rond alle kernen zijn rondwegen gerealiseerd, waardoor doorgaand verkeer uit de centra wordt geweerd.
- Het secundaire wegennetwerk is niet aangepast op ontwikkelingen aan de kust.
- Op het secundaire wegennetwerk zijn de verschillende verkeersstromen (toerisme, landbouw, fiets- en voetverkeer) vaak niet gescheiden.
- De opwaardering van de Expressweg N49 en met name de nieuwe aansluiting richting Zeebrugge vraagt om een zorgvuldige geleiding van met name vrachtverkeer.

Wat willen we bereiken?

- Een veilig en toekomstbestendig secundair wegennetwerk.
- Het beperken van de overlast van doorgaand vrachtverkeer (transitoverkeer).

Hoe willen we het bereiken?

- Daar waar zich op het secundaire wegennetwerk knelpunten en/of verkeersonveilige situaties voordoen, zoeken we in samenwerking met overige partijen zoals de verantwoordelijke wegbeheerder en/of ontwikkelaars naar passende oplossingen.
- Aandacht vragen voor situatie doorgaand vrachtverkeer bij verantwoordelijke partijen.

6.3 Vervoer

Waar hebben we mee te maken?

Openbaar vervoer

- Bereikbaarheid van kernen en voorzieningen staat onder druk, doordat niet iedere kern meer een vaste busdienstregeling heeft. Voor gebieden zonder bushalte is er de halte-taxi. Deze taxi brengt mensen naar de dichtstbijzijnde bushalte.
- Door de komst van de halte-taxi zijn er meer mogelijkheden voor bundeling van het Wmo-doelgroepenvervoer en het openbaar vervoer.
- De proef met gratis openbaar vervoer voor 65-plussers is beëindigd. Hiervoor in de plaats is een OV-chipknip gekomen waarmee ouderen, voor een vast (beperkt) bedrag per jaar, in de daluren onbeperkt gebruik kunnen maken het openbaar vervoer. Deze chipknip is niet te gebruiken in de halte-taxi.
- Vermindering van het aantal afvaarten van het fiets-voetveer.
- Het openbaar vervoer valt onder de verantwoordelijkheid van provincie Zeeland.

Wmo-vervoer

- Het Wmo-vervoer is primair bedoeld voor mensen die niet (zelfstandig) met eigen vervoer of openbaar vervoer kunnen reizen.
- Het huidige Wmo-vervoer is een collectieve vraagafhankelijke voorziening. Nadat een inwoner toegang

heeft gekregen tot het vervoersysteem, is er geen controle waarvoor en hoe vaak de taxipas wordt gebruikt. Door middel van het prijsmechanisme proberen we te sturen op het gebruik van de pas en daarmee op de kosten. Dit betekent dat we alternatieven goedkoper maken (bijvoorbeeld gratis openbaar vervoer) en het gebruik (de eigen bijdrage per verreden zone of kilometer) duurder maken.

- Vanwege de grote reisafstanden vergoeden we meer zones dan waar we op grond van de wet aan gehouden zijn. De Wmo 2015 kent geen minimum aantal zones meer.

Scholierenvervoer

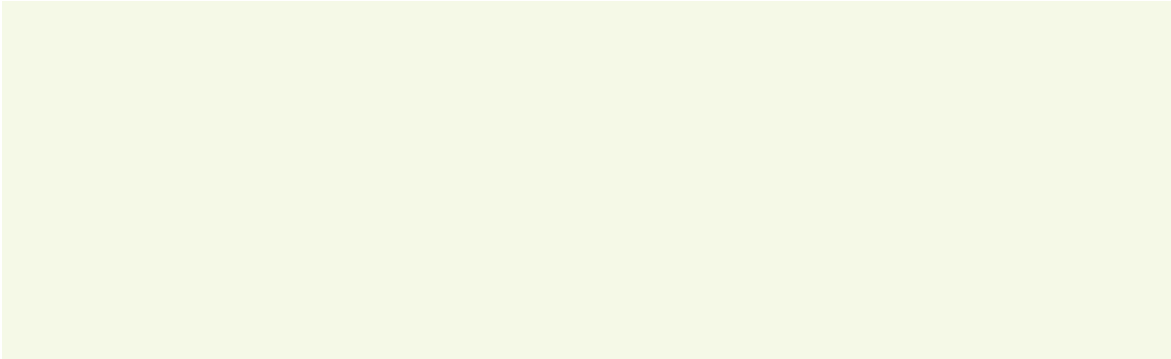
- Op grond van de huidige wet- en regelgeving zijn wij verantwoordelijk voor het vervoer van leerlingen wanneer er binnen de wettelijke afstand (6km) geen andere basisschool aanwezig is.
- De afgelopen jaren zijn ad hoc maatwerkoplossingen getroffen als de (laatste) basisschool in een kern sloot. In alle gevallen ging het om een tijdelijke regeling, voor alleen de zittende leerlingen.
- De komende jaren zullen meerdere basisscholen sluiten en mogelijk ook opleidingsrichtingen in het voorgezet onderwijs verdwijnen. Er is geen eenduidig beleid ten aanzien van het toekennen van een vervoersvoorziening bij het sluiten van basisscholen en/of opleidingsrichting.

Wat willen we bereiken?

- Goede bereikbaarheid van voorzieningen voor alle inwoners.
- Efficiënte vervoersstromen vanuit verschillende wet- en regelgeving en diverse doelgroepen.
- De provincie Zeeland draagt zorg voor:
 - Goede busverbindingen en aansluitingen voor scholieren
 - Behoud van adequate dienstregeling fiets-voetveer, o.a. voor schoolgaande jongeren;
 - Dalurenkaart voor ouderen, ook geldig in halte-taxi;
 - Dalurenkaart beschikbaar stellen voor minima.
- Een vernieuwend vervoersconcept voor schoolgaande kinderen met een structureel karakter. Hierbij kan worden gedacht aan een vrijwillige voorliggende vervoersvoorziening bemenst door vrijwilligers, mensen vanuit de dagbesteding en/of uitkeringsgerechtigden op grond van een tegenprestatie.
- Het huidige collectieve vraagafhankelijk vervoer (Wmo) vervangen door een vrijwillige voorliggende vervoersvoorziening voor ouderen en gehandicapten, aangevuld met een individuele voorziening (maatwerkoplossing) voor mensen die niet (zelfstandig) gebruik kunnen maken van eigen vervoer, openbaar vervoer, vervoer door mantelzorg en/of de eerder genoemde voorliggende vrijwillige vervoersvoorzieningen.

Hoe willen we het bereiken?

- Structurele afstemming met provincie over vervoerskwesties.
- Invoeren van de buurtbus en vrijwilligers stimuleren zich hiervoor in te zetten.
- Onderzoek doen naar de mogelijkheid van het opzetten van een vrijwillige voorliggende voorziening voor het vervoer van scholieren en/of het Wmo-vervoer bemenst door vrijwilligers, mensen vanuit de dagbesteding en/of uitkeringsgerechtigden op grond van een tegenprestatie.
- Het maximaal te reizen aantal kilometers/zones binnen het collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV) niet meer vrijlaten, maar koppelen aan de specifieke vervoersbehoefte waarvoor beschikking wordt afgegeven.

7 ONDERSTEUNING EN BEGELEIDING

7.1 Preventie en signalering

Binnen dit onderwerp onderscheiden we twee soorten preventie.

- a. Ondersteuning in de wijken
- b. Collectief preventieaanbod (voornamelijk op scholen)

Waar hebben we mee te maken?

Ondersteuning in de wijken

- Dreigende uitval of overbelasting van mantelzorgers en vrijwilligers.
- Onze maatschappelijke partners, zoals huisartsen, wijkverpleegkundigen, woonzorgcentra en stads- en dorpsraden, hebben over het algemeen goed in beeld waar en wanneer de mantelzorg en/of vrijwilliger overbelast dreigt te raken.

Collectief preventieaanbod

- Algemeen wordt aangenomen dat 'voorkomen' beter (en goedkoper) is dan 'genezen', maar effecten en (kosten)besparing zijn moeilijk aan te tonen.
- Veel mogelijke onderwerpen waarbij problemen kunnen ontstaan. Bijvoorbeeld: veiligheidskwesties, armoede, eenzaamheid, overlast, discriminatie, volksgezondheid (overgewicht, verslaving), schulden, etc.
- Veel verschillende doelgroepen: jongeren (drugs, alcohol, loverboys), ouderen (valpreventie, oplichting) en minima (schulden).
- Sommige problemen zijn niet te voorkomen. Daarvoor moet er curatieve zorg zijn.

Wat willen we bereiken?

Ondersteuning in de wijken

- De sociale samenhang in de kernen wordt versterkt, waardoor problemen, signalen en knelpunten eerder worden onderkend en gemeld.
- Onze maatschappelijke partners maar ook mensen zelf hebben een plek waar zij hun signaal kunnen neerleggen en waar het signaal wordt opgepakt.
- Mensen hebben een gezonde en actieve leefstijl.
- Escalatie van de problematiek en/of de inzet van dure, professionele zorg wordt voorkomen.

Collectief preventieaanbod

- Collectieve preventie moet efficiënt en effectief zijn: De boodschap moet overkomen en bekliven.
- Preventie moet een duidelijke boodschap en een doel hebben (nut en noodzaak).
- De vraag en het aanbod beter op elkaar afstemmen. Van aanbodgericht (vanuit verschillende instellingen) naar vraaggericht (rond een thema).
- Betere sturing/regie: Afstemmen op welke thema's we collectieve preventie gaan inzetten, waarbij veiligheid een van de speerpunten is.
- Collectieve preventie richt zich niet alleen op kinderen maar ook op de omgeving (ouders, opvang, verenigingen, etc).

Hoe willen we het bereiken?

Ondersteuning in de wijken

- Er is in iedere kern een plek waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en activiteiten kunnen ontplooiën. Deze plek hoeft niet noodzakelijkerwijs in eigendom te zijn van de gemeente. Zie hoofdstuk 2 (Voorzieningen).
- Mensen worden via een publiekscampagne opgeroepen om zich maatschappelijk in te zetten, maar ook om aan te geven dat wanneer zij overbelast dreigen te raken en (tijdelijke) ondersteuning nodig hebben.
- Er is een opbouwwerker en sociaal makelaar beschikbaar om signalen te ontvangen en om mensen met elkaar in contact te brengen.
- De opbouwwerker en sociaal makelaar werken vindplaatsgericht. Dit betekent dat zij actief de relevante maatschappelijke partners benaderen.
- Er is een sport- en bewegingsondersteuner beschikbaar die scholen, woonzorgcentra en (sport)verenigingen helpt bij het opzetten van initiatieven gericht op een gezonde leefstijl, gezond bewegen en/of deskundigheidsbevordering op het gebied van sport en bewegen.

Collectief preventieaanbod

- Subsidierelaties ten aanzien van collectief preventieaanbod (Indigo, GGD, HALT, etc.) omzetten naar een inkooprelatie (gerichte inkoop).
- Continueren project Jeugd en Alcohol / campagne Laat ze niet (ver)zuipen.
- Inrichten coördinatiepunt / makelaarsfunctie collectief preventie aanbod (afstemmen vraag en aanbod).

7.2 Mantelzorgondersteuning

Waar hebben we mee te maken?

- Door demografische ontwikkelingen neemt de vraag naar zorg toe.
- De rijksbudgetten voor gemeentelijke zorgtaken nemen de komende jaren verder af.
- De scheiding van wonen en zorg leidt tot verdere extramuralisering. Zowel bij (dementerende) ouderen als bij andere doelgroepen zoals psychiatrische patiënten en mensen met een (licht) verstandelijke beperking en/of niet-aangeboren hersenletsel
- Er is een sterk sociaal netwerk en sociale samenhang. Het merendeel van de ondersteuning en begeleiding wordt nu al ingevuld via mantelzorg en vrijwilligerswerk.
- Mantelzorgers dreigen overbelast te worden.
- Mantelzorgers weten niet dat ze mantelzorger zijn. Hierdoor zijn ze moeilijk te bereiken.
- Maatschappelijke partners, zoals huisartsen, wijkverpleegkundigen, woonzorgcentra en de ontslagafdeling van het ziekenhuis, hebben in beeld waar en wanneer mantelzorg overbelast dreigt te raken.
- De gemeente is verantwoordelijk voor mantelzorgondersteuning.
- De gemeenten zijn sinds 1 januari 2015 verantwoordelijk voor de waardering van de mantelzorg. In het verleden was er van rijkswege een financieel mantelzorgcompliment en organiseerde de Stichting Welzijn een Dag voor de Mantelzorg. De gemeenten zijn vrij om naar eigen inzicht vorm en inhoud te geven aan de mantelzorgwaardering.

Wat willen we bereiken?

- Een toename of consolidatie van het percentage geleverde zorg via mantelzorg en vrijwilligerswerk.
- Mensen voelen zich gesteund bij en gewaardeerd om (informele) zorg die ze bieden.
- Mantelzorgers weten waar zij terecht kunnen voor informatie, advies en ondersteuning.

- Mantelzorgers zijn in staat om de gevraagde en juiste zorg te leveren en raken niet overbelast.
- Een mantelzorgcoöperatie waarin verschillende mantelzorgers en professionals samenwerken en de nodige kennis en ondersteuning met elkaar organiseren en uitwisselen.
- Respijtzorg is in voldoende mate beschikbaar.
- Een passende mantelzorgwaardering.

Hoe willen we het bereiken?

- Via een publiekscampagne roepen wij inwoners op om het aan te geven als zij het gevoel hebben overbelast te raken in hun (mantel)zorgtaken. Hierbij proberen wij de juiste ondersteuning te bieden of aan te reiken.
- De gemeentelijke mantelzorgondersteuning bestaat in ieder geval uit het structureel beschikbaar hebben van een vraagbaak/loketfunctie voor informatie en advies, respijtzorg om te voorkomen dat de mantelzorg overbelast raakt en het organiseren van lotgenootbijeenkomsten (indien gewenst).
- Het ondersteuningsaanbod (informatie, advies en respijtzorg) wordt kenbaar gemaakt bij de vindplaatsen (huisartsen, wijkverpleegkundigen, woonzorgcentra en de ontslagafdeling van het ziekenhuis)
- De opbouwwerker en sociaal makelaar zijn beschikbaar om signalen te ontvangen en eventuele ondersteuning en/of respijtzorg te organiseren. Zij organiseren zelf geen activiteiten om met mantelzorgers in contact te komen.
- De feitelijke mantelzorgondersteuning wordt zoveel mogelijk via een vrijwillige voorliggende voorziening gerealiseerd. De sociaal makelaar treedt op als coach van de vrijwillige mantelzorgondersteuning.
- Indien de benodigde informatie en advies te complex of medisch van aard is, dan wordt de adviesvraag uitgezet bij een intramurale instelling of andere professionele organisatie die gespecialiseerd is in de betreffende problematiek of ziektebeeld.
- Naast de tijdelijke overname van de zorg door een vrijwilliger, kan de respijtzorg (bij complexe zorg en/of het ontbreken van geschikte vrijwilligers) tevens bestaan uit:
 - professionele ondersteuning vanuit de (collectieve) aanvullende zorgverzekering;
 - via een beschikking voor extramurale begeleiding vanuit de eigen uitvoeringsorganisatie;
 - één of meerdere dagdelen dagopvang, dagbehandeling en/of dagbesteding voor de zorgbehoevende, zodat de mantelzorger tijd heeft voor werk, zichzelf, de rest van het gezin en/of de dagdagelijkse werkzaamheden.
- De mantelzorgwaardering krijgt vorm in het publiekelijk uitspreken van de waardering voor de mantelzorg door het college en het organiseren van een jaarlijkse bijeenkomst voor mantelzorgers. Het financiële mantelzorgcompliment komt te vervallen.

7.3 Vrijwilligerswerk

Binnen dit onderwerp onderscheiden we vier soorten vrijwilligerswerk.

- a. Informeel vrijwilligerswerk/burenhulp.
- b. Vrijwilligerswerk ten behoeve van maatschappelijke participatie (leden van verenigingen, buurtcomités, actiegroepen, activiteitencommissies, en dergelijke, zowel uitvoerend en bestuurlijk).
- c. Georganiseerd vrijwilligerswerk zorg (vrijwillige voorliggende voorzieningen, zoals buurtbus, burgeradviseurs, alarmeringssystemen, vrijwillige mantelzorgondersteuning, vrijwillige ondersteuning statushouders en vrijwillige thuishulp).
- d. Vrijwilligerswerk in een voorwaardelijk kader (maatschappelijke stages en tegenprestatie participatiewet).

Daarnaast bestaat er ook Sociaal ondernemerschap (sponsoring in natura vanuit bedrijfsleven, zowel uitvoerend als bestuurlijk).

Waar hebben we mee te maken?

- Er is een actief netwerk van vrijwilligers.
- Burenhulp wordt vaak niet als vrijwilligerswerk gezien, maar is wel waardevol voor de leefbaarheid. Inwoners regelen dit zelf en hebben daarbij geen ondersteuning nodig.
- Vrijwilligers maatschappelijke participatie hebben slechts een beperkte ondersteuningvraag. Deze bestaat vooral uit deskundigheidsbevordering (scholing en training van vrijwilligers), juridisch advies en een bemiddelaar voor moeilijk invulbare functies (vooral bestuursleden).
- De werving, selectie, coaching en aansturing van vrijwilligers binnen het georganiseerd vrijwilligerswerk was ondergebracht bij de Stichting Welzijn West Zeeuwsch-Vlaanderen. Als gemeente hebben we deze taak overgenomen.
- Door extramuralisering en de scheiding van wonen en zorg, neemt het aantal mensen met een zorg-, ondersteunings- of begeleidingsvraag in de wijken toe.
- Vrijwilligers dreigen overvraagd te worden.
- Een toenemend aantal private initiatieven, zoals de zorgbalie, het strijkschuurtje, de mantelzorgmakelaar en schoonmaakbedrijven.
- Er is sprake van veranderende omstandigheden in vrijwilligerswerk. Er is meer vraag naar langdurige en structurele inzet van vrijwilligers, terwijl het aanbod juist meer een kortdurend en incidenteel karakter krijgt.
- Er ontstaat een nieuwe vorm van vrijwilligerswerk: vrijwilligers in een voorwaardelijk kader.
- Steeds meer bedrijven hebben oog voor sociaal ondernemerschap. Het lokale bedrijfsleven is sterk veranderd in en verbonden met de samenleving.

Wat willen we bereiken?

- Mensen zijn bereid om meer voor elkaar en voor hun sociale en fysieke omgeving te doen (informeel vrijwilligerswerk).
- Toename maatschappelijke participatie/mensen die actief betrokken zijn bij een club of vereniging (regulier vrijwilligerswerk). Ook onder jongeren.
- Een toename van voorzieningen die aan te merken zijn als gebruikelijke zorg / vrijwillige voorliggende voorzieningen, waardoor mensen beter in staat zijn om op eigen kracht hun beperking te compenseren en geen zwaardere hulp nodig is (zoals een strijkservice, burgeradviseurs, alarmeringssystemen, vrijwillige thuishulp, vrijwillige mantelzorgondersteuning en vrijwillige ondersteuning statushouders).
- Uitkeringsgerechtigden meer betrekken bij de samenleving en behoud van hun dagritme waardoor kansen op de arbeidsmarkt toenemen (zowel op vrijwillige basis als via tegenprestatie).
- Vergroten maatschappelijke betrokkenheid bedrijfsleven (sponsoring in natura).
- De vraag naar en het aanbod van vrijwilligers is op elkaar afgestemd.

Hoe willen we het bereiken?

- Stimuleren vrijwilligerswerk en signaleren knelpunten door opbouwwerkers (alle vormen).
- De sociaal makelaar biedt:
 - Makelaarsfunctie vraag en aanbod;
 - Stimuleren uitwisseling kennis en menskracht tussen verenigingen;
 - Organiseren centrale scholing, training en deskundigheidsbevordering;
 - Juridisch advies;
 - Het actief werven van vrijwilligers bij moeilijk invulbare functies.
- Ten aanzien van de voorliggende en algemene voorzieningen vertrouwen we primair op de ontwikkelingen en initiatieven die vanuit de markt ontstaan. Indien taken niet door de markt worden opgepakt en/

of een algemene of voorliggende voorziening een financieel voordeel oplevert, dan stimuleren we het ontstaan van een voorliggende voorziening via het subsidiebeleid of we nemen de ontwikkeling van de gewenste algemene voorziening zelf ter hand.

- Versterking van bestaande vrijwillige voorliggende voorzieningen door een toename van het aantal burge-radviseurs, chauffeurs buurtbus, vrijwillige thuis hulp etcetera (georganiseerd vrijwilligerswerk)
- De werving, selectie, coaching en aansturing van vrijwilligers binnen het georganiseerd vrijwilligerswerk actief ter hand nemen en het verstrekken van een vrijwilligersvergoeding en –waardering voor de groep vrijwilligers die rechtstreeks werken voor de gemeente.
- Continueren Maatschappelijke stages in het voortgezet onderwijs.
- Stimuleren van vrijwilligerswerk door uitkeringsgerechtigden gebeurt primair op vrijwillige basis. Alleen wanneer dit geen effect heeft, wordt overgegaan tot het opleggen van een tegenprestatie. Wanneer tegenprestatie wordt geweigerd, volgt een korting op de uitkering.

7.4 Individuele maatwerkvoorzieningen Wmo

Waar hebben we mee te maken?

Lokale taken

- De budgetten voor huishoudelijke verzorging zijn sinds 1 januari 2015 fors gekort door het Rijk (-40%).
- Na de verzorgingshuiszorg gaat ook de verpleeghuiszorg extramuraliseren. Dit stelt andere eisen aan woningen. Zorgaanbieders mogen thuiszorg/thuisverpleging weigeren als een woning niet voldoet aan de ARBO-eisen. Hierdoor zullen mogelijk meer verzoeken tot woningaanpassing binnenkomen.
- Sinds 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de extramurale begeleiding van (dementerende) ouderen, mensen met een (licht) verstandelijke beperking en/of niet aangeboren hersenletsel, GGZ-cliënten, etc. We hebben (nog) onvoldoende zicht op de omvang, achtergrond en reden van de inzet van extramurale begeleiding.

Regionale taken / maatschappelijke opvang

- De maatschappelijke opvang en vrouwenopvang worden grotendeels bekostigd vanuit de middelen die bij de centrumgemeente (Vlissingen) zijn belegd. De individuele gemeenten passen een gedeelte uit eigen middelen bij.
- Er is een tekort aan bedden c.q. opvangplaatsen.
- De maatschappelijke opvang en vrouwenopvang worden bekostigd op basis van een subsidierelatie. Mede hierdoor is er geen zicht op de instroom, uitstroom en doorstroom en op de doelgroep, individuele behoeften en mogelijke alternatieven.

Regionale taken / beschermd wonen

- Beschermd Wonen is een nieuwe taak die per 1 januari 2015 bij de gemeenten is belegd.
- Beschermd Wonen wordt bekostigd vanuit de middelen die bij de centrumgemeente (Vlissingen) zijn belegd. De individuele gemeenten zijn verantwoordelijk voor de toegang en de inhoudelijke beoordeling van de benodigde zorg.
- Beschermd Wonen wordt bekostigd op basis van subsidierelaties. De instellingen voor Beschermd Wonen zijn door de centrumgemeente gemandateerd om zelf de toegang te organiseren en indicaties af te geven.
- De budgetten voor Beschermd Wonen zijn bevroren, terwijl de instroom – door met name de afbouw van klinische bedden – toeneemt. Hierdoor ontstaan toenemende wachtlijsten.
- De wachtlijsten hebben tot gevolg dat GGZ-patiënten (met extramurale begeleiding) thuis moeten blijven (of gaan) wonen, terwijl dat eigenlijk niet verantwoord is. Dit leidt mogelijk tot maatschappelijke overlast en onveilige situaties voor de cliënt en de omgeving.

- Door de wachtlijsten staakt ook de doorstroom vanuit de intramurale en residentiële jeugd-GGZ naar Beschermd Wonen. Jongeren moeten als ze 18 worden de jeugdzorg verlaten. Hierdoor is er voor deze doelgroep geen geschikt vervolgaanbod beschikbaar.
- De gemeente is behalve voor Beschermd Wonen ook verantwoordelijk voor de extramurale begeleiding en jeugdzorg en de eventuele knelpunten en/of risico's die daar ontstaan. Het budgetbeheer en de bekostigingssystematiek varieert echter per voorziening, waardoor op- en afschalen wordt bemoeilijkt.
- Onduidelijk is wat het prijsverschil is tussen extramurale begeleiding of jeugdzorg enerzijds en Beschermd Wonen anderzijds.
- In de kaderstelling Sociaal Domein 2014 is vastgelegd dat voor het leveren van adequate zorg eventuele schotten en obstakels tussen de verschillende domeinen (Wmo lokaal, Wmo provinciaal, jeugdzorg en participatiewet) weggenomen moeten worden.
- In de kaderstelling Sociaal Domein 2014 is gekozen voor (traject)inkoop boven (budget)subsidie.

Wat willen we bereiken?

Lokale taken

- Mensen en/of hun sociale netwerk zijn primair zelf verantwoordelijk voor de huishoudelijke verzorging. Alleen mensen die hiertoe niet in staat zijn, en ook niet kunnen terugvallen op een sociaal netwerk, (vrijwillige) voorliggende voorziening en/of commerciële voorziening, komen in aanmerking voor een voorziening huishoudelijke verzorging.
- Als er aanspraak bestaat op een voorziening huishoudelijke verzorging wordt niet automatisch doorverwezen naar thuiszorg c.q. een verpleegkundige.
- Er zijn meerdere (goedkopere) alternatieven beschikbaar, zoals vrijwillige thuishulp, een strijkservice en schoonmaakbedrijven.
- Er zijn in alle kernen voldoende woningen beschikbaar waarin op een ARBO-verantwoorde manier verzorging en verpleging kan plaatsvinden. Hierdoor ontstaat er gebruikelijke zorg en voorzienbaarheid en kunnen woningaanpassingen op kosten van de gemeente in veel gevallen achterwege blijven.
- Alleen lichtere vormen van thuiszorg en thuisverpleging zijn mogelijk in de eigen woonkern. Specialistische en/of zeer intensieve vormen van verzorging en verpleging zijn alleen beschikbaar in de zogenaamde woonzorgzones (in of nabij een woonzorgcentrum).
- De doelstelling voor de eerste jaren (binnen de looptijd van deze visie) is om zicht te krijgen op de aard, omvang, doelgroepenmerken en effecten binnen de extramurale begeleiding. Op grond van deze informatie kunnen we prioriteiten stellen, keuzes maken en eventuele alternatieven ontwikkelen.

Regionale taken

- Voldoende plekken maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en crisisopvang.
- De meest passende zorg voor inwoners die niet of niet volledig zelfstandig kunnen wonen. In die zin dat er opvang of ondersteuning beschikbaar is die aansluit op de behoefte en persoonskenmerken van de klant.
- Hiervoor is het nodig dat:
 - De toegang en beoordeling in één hand liggen (basisbegeleiding Porthos, extramurale begeleiding, maatschappelijke opvang en Beschermd Wonen).
 - Het budget in één hand ligt (Wmo-lokaal, Wmo-regionaal en jeugdzorg).

Hoe willen we het bereiken?

Lokale taken

- In een persoonlijk gesprek met de betrokkene(n) wordt per geval bekeken welke voorziening voor huishoudelijke verzorging het meest passend is. Klanten worden hier actief op eventueel alternatief aanbod gewezen.

- We kennen geen woningaanpassingen toe wanneer er binnen redelijke afstand en redelijke termijn voldoende zorggeschikte woningen beschikbaar zijn. Hiervoor is het belangrijk dat de transformatie van de woningmarkt in kwalitatieve zin op gang komt en er voldoende zorggeschikte woningen (in de verschillende kernen) zijn. Het gaat hierbij met name om de arbo-technische voorwaarden op basis waarvan de zorgpartijen hun zorg aan huis kunnen leveren (zie hoofdstuk 2).
- Woningen buiten de woonzorgzones worden niet aangepast om specialistische en zeer intensieve vormen van verzorging en verpleging mogelijk te maken. In deze gevallen worden mensen geacht te verhuizen.
- Het inrichten van een goede monitoring Sociaal Domein, waarbinnen speciale aandacht is voor de 'nieuwe taken' (Jeugdzorg en Extramurale begeleiding). Op grond daarvan kunnen nadere keuzes worden gemaakt en specifiek beleid worden ontwikkeld.

Regionale taken

- De toegang en beoordeling – alsmede het budget – voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen in één hand brengen met extramurale begeleiding en jeugdzorg, waardoor het makkelijker wordt om op en af te schalen en de meest passende zorg te leveren. Concreet betekent dit dat het budget vanuit de centrumgemeente moet worden overgeheveld naar de lokale gemeenten en het solidariteitsbeginsel voor Maatschappelijke opvang en Beschermd Wonen wordt losgelaten.
- De subsidierelaties Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen ombouwen naar inkooprelatie, met uitzondering van vrouwenopvang en crisisopvang. Vrouwenopvang en crisisopvang vallen hierbuiten vanwege het feit dat deze op basis van beschikbaarheid gefinancierd worden en niet op individuele trajectbasis.

7.5 Individuele maatwerkvoorzieningen Jeugd

Waar hebben we mee te maken?

- De gemeente is sinds 1 januari 2015 verantwoordelijk voor de jeugdzorg.
- Per 1 januari 2016 wordt de volledige financiële solidariteit losgelaten, waardoor we meer zeggenschap krijgen over de besteding van ons budget en meer ruimte om eigen keuzes te maken en prioriteiten te stellen.
- Alleen voor specifieke voorzieningen, die anders uit Zeeland dreigen te verdwijnen, zijn we bereid om op grond van solidariteit budgetafspraken te maken. We verwachten dat hierover ten tijde van de vaststelling van dit visiedocument meer duidelijkheid bestaat.
- De jeugdgezondheidszorg biedt opvoedondersteuning, signaleert vroegtijdig signalen en heeft daardoor een preventieve werking. Bovendien vormt de jeugdzorg voor een bepaalde doelgroep het eerste aanspreekpunt voor de jeugdhulpverlening. Toch maken ze (nog) onvoldoende onderdeel uit van de gemeentelijke uitvoeringsentiteit Porthos Sluis.
- De huisartsen, jeugdartsen en medisch specialisten (waaronder de kinderarts) mogen rechtstreeks doorverwijzen naar jeugdhulp. Het formele besluit (en de formele zorgopdracht) moet echter worden genomen (verstrekt) door de gemeente.
- Bij jeugdhulp in een gedwongen kader neemt de rechtbank een besluit.
- Bij vermoedens van onveilige situaties kan de gemeente de Raad van de Kinderbescherming vragen een onderzoek in te stellen en/of een verzoek doen tot Onder Toezicht Stelling (OTS).
- De jeugdbescherming en jeugdreclassering moet worden uitgevoerd door een gecertificeerde instelling. De gecertificeerde instelling wordt bekostigd op grond van een budgetsubsidie. Er worden minder diensten afgenomen dan waarvoor subsidie verleend wordt.
- De scholen en kinderopvang zijn belangrijke vindplaatsen en spelen een belangrijke rol bij de signalering van problemen en het begeleiden van kinderen. Een relatie tussen de jeugdhulpverlening vanuit de gemeente en het ondersteuningsaanbod vanuit passend onderwijs ligt daarom voor de hand.

Wat willen we bereiken?

- Eventuele problemen en/of ontwikkelingsachterstanden worden vroegtijdig onderkend.
- Informatie en advies over opvoeden en opgroeien is laagdrempelig beschikbaar en van goede kwaliteit. Ouders en jongeren weten waar ze met hun vraag terecht kunnen en worden adequaat geholpen.
- Kinderen, jongeren en hun ouders ontvangen passende zorg (indien nodig).
- Kinderen en jongeren kunnen in veiligheid opgroeien.
- Een goede samenwerking en kennisdeling met het onderwijs en de kinderopvang.
- Een goede samenwerking en kennisdeling met huisartsen.
- De jeugdgezondheidszorg wordt zo mogelijk een functioneel en organisatorisch onderdeel van de Porthos Sluis. Het werkgeverschap en de deskundigheidsbevordering blijft bij de GGD Zeeland.
- De subsidierelatie met de Gecertificeerde Instelling (i.c. Intervence) wordt omgebouwd naar een inkooprelatie (per traject).

Hoe willen we het bereiken?

- De acties hoe we bovenstaande doelen willen bereiken zijn uitgewerkt in de nota Integraal Jeugdbeleid Zeeuws-Vlaanderen '100% jeugd'. Voor de verdere uitwerking wordt dan ook verwezen naar dit beleidsstuk.
- De wijze waarop de kwaliteit van de dienstverlening wordt gewaarborgd en maatwerkvoorzieningen worden verstrekt is vastgelegd in het Besluit Jeugdhulp Gemeente Sluis 2015. Kortheidshalve verwijzen wij u naar het genoemde besluit (en beleidsnota).

7.6 Individuele maatwerkvoorzieningen Werk en Inkomen / Participatiewet

Waar hebben we mee te maken?

- De regeling met betrekking tot de sociale werkvoorziening (Dethon) wordt de komende jaren afgebouwd. Daarvoor in de plaats komen verschillende instrumenten om deze doelgroep aan het werk te helpen, zoals Beschut Werk en Garantiebanen.
- Het aantal mensen dat een indicatie Beschut Werk (van het UWV) krijgt is waarschijnlijk zeer gering. Het Rijk verwacht dat dat er voor onze gemeente uiteindelijk 35 zullen zijn. Dit aantal wordt naar verwachting pas bereikt in 2038. (NB: Dit is éénderde van het huidige klantenbestand van Dethon).
- Het aantal mensen met een indicatie Beschut Werk is de komende jaren te beperkt om er een aparte voorziening voor op te zetten. Wel vertoont de doelgroep grote overeenkomsten met de onderkant van het huidige klantenbestand van Dethon en met de mensen die in aanmerking komen voor arbeidsmatige dagbesteding op grond van de Wmo.
- Bovenstaande betekent dat het grootste deel van de doelgroep die vroeger in aanmerking kwam voor een dienstverband bij Dethon, in de toekomst een indicatie Garantiebaan (van het UWV) zal krijgen. Deze garantiebanen vallen onder de afspraak in het Sociaal Akkoord 2014 om uiteindelijk landelijk 100.000 mensen met een arbeidsbeperking in de marktsector aan het werk te helpen en 25.000 bij de overheid. Als deze aantallen niet worden gehaald treedt de quotumbepaling in werking.
- In het huidige beleid ten aanzien van Social Return On Investment (SROI) is bepaald dat 5% van de aanneemsom bij investeringen moet worden ingezet voor SROI. In de praktijk blijkt dit prijsopdrijvend te werken. Bovendien gaat het bij investeringen om incidentele bestedingen en leidt het dus niet tot structureel werk. In de praktijk wordt meestal Dethon voor een x-aantal uur ingehuurd om aan de SROI te voldoen. In feite betalen we vanuit het SROI-beleid dus een extra bijdrage aan Dethon.

- De beschikbaarheid van voldoende (gediplomeerd en gekwalificeerd) personeel is een belangrijke vestigingsvoorwaarde voor bedrijven. Bedrijven kunnen zelfs uit de streek verdwijnen als er onvoldoende (geschoold) personeel is.

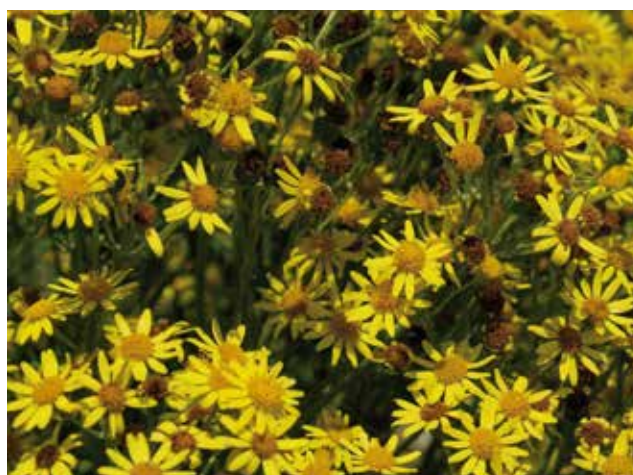
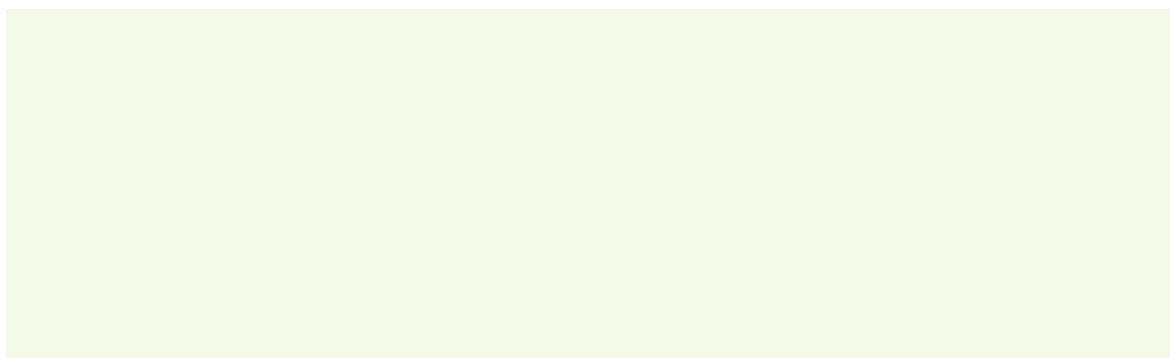
Wat willen we bereiken?

- De arbeidsmarkt is kwalitatief en kwantitatief in evenwicht.
- Een gezond vestigingsklimaat voor nieuwe en bestaande bedrijven (zie hoofdstuk 2.3)
- Inwoners participeren naar wens en vermogen op de arbeidsmarkt.
- Mensen zijn in staat voor zichzelf te zorgen, ook in financiële zin.
- We voldoen (op termijn) aan onze morele en juridische (inspannings)verplichtingen voor de doelgroep Beschut Werk, waarbij wordt opgemerkt dat de kosten voor Beschut Werk in verhouding moeten zijn tot het percentage van de arbeidspopulatie dat met deze maatwerkvoorziening wordt bediend.
- Mensen met een indicatie Garantiebaan worden (zoveel als mogelijk) bemiddeld richting de reguliere arbeidsmarkt.
- Het beleid ten aanzien van SROI leidt tot structureel werk en niet tot incidentele opdrachten.

Hoe willen we het bereiken?

- Continuering van het minimabeleid en schuldhulpverlening.
- Onderzoek doen naar de meest geschikte constructie en positionering van Beschut Werk.
- Via het Werkservicepunt (WSP) proberen we mensen met een indicatie Garantiebaan te plaatsen op de reguliere arbeidsmarkt. Mensen met een indicatie Garantiebaan worden niet in een uitzonderingspositie gebracht door ze automatisch bij een sociale werkvoorziening onder te brengen.
- Het WSP wordt, onafhankelijk van Dethon, gepositioneerd zodat de jobcoaches en jobhunters ongehinderd en zonder strijdige belangen hun werk kunnen doen.
- De SROI wordt niet langer gekoppeld aan investeringen, maar aan het aanbesteden van diensten. Dit betekent dat SROI wordt opgenomen als voorwaarde of gunningscriterium bij het aanbesteden van diensten zoals (leerlingen)vervoer, schoonmaak, huishoudelijke hulp, jeugdzorg en/of het exploitatie en beheer van MFC's. Mensen met een beperking hoeven niet specifiek op de ingekochte dienst te worden ingezet, maar kunnen ook elders binnen de totale bedrijfsvoering worden ondergebracht.

8 VEREVENING

De structuurvisie vormt de wettelijke basis voor de gemeentelijke bevoegdheden voor verevening van bovenplanse kosten en bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen. De structuurvisie geeft de verbanden aan tussen ontwikkelingen binnen de gemeente. Op basis hiervan kunnen bij het aangaan van overeenkomsten over grondexploitatie in een gebied bepalingen worden opgenomen over bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen elders in de gemeente.

De Wro laat de gemeenten vrij of voor het verhalen van kosten voor bovenwijkse voorzieningen een fonds wordt ingesteld of niet. Voor bovenplanse verevening schrijft de Wro voor dat een fonds ingesteld moet worden voor de verantwoording van de te ontvangen bijdragen. Deze fondsen worden gevoed met bijdragen op grond van afspraken in anterieure overeenkomsten, eigen grondexploitaties of subsidies en andere geldelijke bijdragen.

Voorheen

Voorafgaand aan vaststelling van deze visie bestaan er drie fondsen voor verevening. Het gaat hierbij om de volgende fondsen:

Fonds recreatieontwikkeling

Hieronder vallen zowel de rood-voor-rood regeling als de rood-voor-groen regeling. Deze vereveningsregeling is afkomstig uit het gebiedsplan 'Natuurlijk Vitaal'. De rood-voor-groen regeling is een vastgesteld bedrag van €34.000 per hectare uitbreiding. Deze bijdrage wordt ingezet ter versterking van een aantrekkelijk en afwisselend (kust)landschap met groene lobben tussen de verschillende recreatiegebieden. De middelen konden worden aangewend ten behoeve van de recreatieve functie in de natuurgebieden en versterking van de belevingswaarde van het landschap. De voormalige gebiedscommissie had een adviserende rol over besteding van deze vereveningsbijdrage. Bij nieuwvestiging van verblijfsrecreatiebedrijven werd eveneens een rood-voor-rood bijdrage gevraagd aan de ondernemer. Deze bijdrage was geen vastgestelde bijdrage maar werd residueel berekend. De bestedingsdoelen van de rood-voor-rood gelden waren ten behoeve van voorzieningen die (deels) gericht zijn op toerisme, zoals musea, monumenten, routestructuren etc.

Fonds woningbouwontwikkeling

Het fonds woningbouwontwikkeling is in de praktijk het herstructureringsfonds. Wanneer een nieuwe woning gebouwd wordt, en er in principe geen woning terug gesloopt wordt, wordt een bijdrage in het fonds woningbouwontwikkeling gevraagd van maximaal €25.000 per woning. Ook deze bijdrage wordt residueel berekend. Dit fonds kan worden ingezet voor verbetering van de woon- en leefomgeving in de breedste zin van het woord. Hieronder vallen sloop en samenvoeging van woningen, herstructurering van bestaande woongebieden en verbetering van de openbare ruimte en leefbaarheid

Fonds bedrijvenontwikkeling

Dit fonds is gekoppeld aan nieuwvestiging en uitbreiding van bedrijven. De bijdrage die hierbij gevraagd wordt kan ingezet worden voor verbetering van bestaande en nieuwe terreinen. Hierbij kan vooral gedacht worden aan landschappelijke inpassing en herstructurering van bestaande bedrijventerreinen.

Nieuwe opzet verevening

In de nieuwe situatie gaan we toe naar 2 vereveningsfondsen waarbij het fonds bedrijvenontwikkeling komt te vervallen. In de vorige structuurvisie is aangekondigd om dit fonds in het leven te roepen om de bedrijventerreinen landschappelijk in te passen en te herstructureren. In de praktijk is echter gebleken dat om verschillende redenen dit fonds niet van de grond komt en dat ook de directe behoefte voor oprichting van een dergelijk fonds in de huidige situatie ontbreekt. Voor de overige twee fondsen vinden wijzigingen plaats in de opzet en de bestedingsdoelen.

Fonds recreatieontwikkeling

Waar voorheen het Fonds recreatieontwikkeling bestond uit een aparte rood-voor-rood en een rood-voor-groen bijdrage wordt nu gekozen voor 1 vereveningsbijdrage. Hiermee wordt aangehaakt bij de provinciale vereveningsregeling zoals vastgelegd in de Handreiking verevening 2012-2018. Het onderscheid tussen rood-voor-rood en rood-voor-groen komt hiermee te vervallen. De maximale vereveningsbijdrage zoals in het provinciaal beleid is vastgelegd staat in onderstaande tabel weergegeven. Deze tabel zal grotendeels het gemeentelijk kader vormen voor vereveningsbijdragen.

Recreatieve activiteit		Vereveningsbijdrage	
Hotel (0-3 sterren)	Per kamer	€ 225,-	
Hotel (4 en 5 sterren)	Per kamer	€ 600,-	
Strandslaaphuisje	Per huisje	€ 2.500,-	
Jachthaven	Per ligplaats	€ 300,-	
		Noordzeekust	Achterland
Recreatiebungalow- of -woning	Per bungalow	€ 5.000,-	€ 1000,-
Recreatieappartement	Per appartement	€ 2.500,-	€ 500,-
Toeristische standplaats	Per hectare	€ 34.000,-	€ 4.000,-
Niet-toeristische standplaats (chalets, caravans, etc.)	Per hectare	€ 34.000,-	€ 17.000,-

Deze vereveningsbijdragen worden gekoppeld aan medewerking voor een kwaliteitsslag in de verblijfsrecreatie waarbij dus ook de bestaande situatie wordt aangepakt. Nieuwvestiging is in principe niet meer mogelijk. De provinciale weg van Groede naar Nieuwvliet (N675) vormt hierbij de grens tussen kustgebied en achterland.

De vereveningsbijdragen die in het fonds gestort worden zijn in beheer bij de gemeente. Om deze bijdragen zorgvuldig in te kunnen zetten zijn de volgende bestedingsdoelen geformuleerd:

1. Het terugdringen van het aantal verblijfseenheden in het kader van de verblijfsrecreatieparadox. Het doel hierbij is om eenheden uit de sector weg te halen, die mogelijk ingezet kunnen worden op plekken waar een kwaliteitsslag plaatsvindt. De pilot vanuit het Groenfonds vormt hierbij het instrument waarmee de sanering van eenheden kan plaatsvinden. Voor verdere toelichting over dit instrument wordt verwezen naar hoofdstuk 4.
2. Behoud en versterking van een aantrekkelijk afwisselend (kust)landschap met groene lobben tussen de verschillende recreatiegebieden. Hierbij kan gedacht worden aan het invullen van ontbrekende routestructuren door bestaande gebieden, aanleggen van uitzichtpunten, versterking van de beleving van het open en agrarisch landschap en versterking van natuurgebieden. Voor natuurgebieden geldt specifiek dat de bijdragen uit het fonds recreatieontwikkeling ingezet kunnen worden ten behoeve van inrichting van de natuur en gedeeltelijk voor beheer en onderhoud, aankoop van gronden valt hier niet onder.
3. Het versterken van voorzieningen of elementen die (deels) gericht zijn op het toerisme. Hierbij kan gedacht worden aan musea, monumenten, theater maar ook aan bijvoorbeeld toeristische routes. Het bijkomende voordeel hiervan is dat ook de eigen bevolking mee kan profiteren van deze vereveningsbijdrage.

Deze drie bestedingsdoelen staan in willekeurige volgorde genoemd en staan in prioritering dan ook gelijk ten op zichte van elkaar. Bij voorkeur ligt er een relatie tussen de te compenseren functie en de besteding van de vereveningsbijdrage. Hierbij wordt bijvoorbeeld gedoeld op het toevoegen van verblijfseenheden tegenover het saneren van verblijfseenheden.

Fonds woningbouwontwikkeling

Het principe van het fonds woningbouwontwikkeling blijft nagenoeg gelijk. Door het toevoegen van een woning, en het daarvoor in ruil niet slopen van een andere woning, dient een bijdrage aan het fonds woningbouwontwikkeling gedaan te worden. Deze bijdrage wordt residueel berekend met een maximum van €25.000 per woning en met een minimum van €10.000 per woning. Ten opzichte van de vorige structuurvisie is het overschot aan woningen verder vergroot waardoor de sloopopgave nog urgenter is geworden. De behoefte van het toevoegen van nieuwbouwwoningen aan de woningvoorraad is daardoor nog verder afgenomen waardoor met deze minimumbijdrage van €10.000 per woning de sloopopgave nadrukkelijker opgepakt kan worden.

De bestedingsdoelen die gelden voor het fonds woningbouwontwikkeling zijn gericht op versterking en verbetering van de woon- en leefomgeving. Hierbij zijn drie specifieke criteria:

1. Het slopen en samenvoegen van woningen;
2. Herstructurering van bestaande woongebieden;
3. Verbetering van de openbare ruimte en leefbaarheid.

Bij deze drie criteria hebben met name de sloop en samenvoeging enerzijds en de herstructurering van bestaande woongebieden anderzijds prioriteit. Slechts in uitzonderlijke gevallen kunnen deze vereveningsbijdragen ingezet worden ter verbetering van de openbare ruimte en leefbaarheid. De rol die het fonds woningbouwontwikkeling beleidsmatig verder moet invullen wordt verder toegelicht in hoofdstuk 2 Wonen.

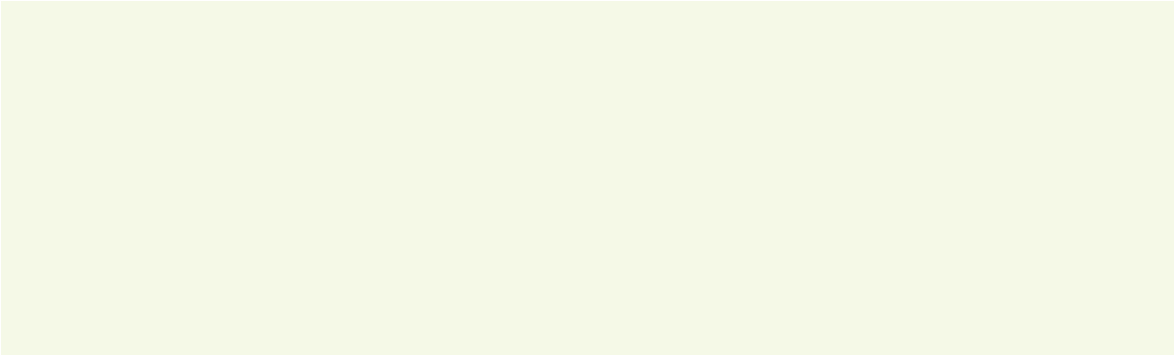
Specifieke / nadere afspraken verevening

Voor zowel het fonds Recreatieontwikkeling als het fonds woningbouwontwikkeling geldt dat voor een aantal plannen specifieke of nadere vereveningsafspraken overeengekomen zijn waarbij ontwikkelaars:

- Bijdragen in een investeringsfonds welke vervolgens worden ingezet voor ruimtelijke ontwikkelingen in en om de betreffende ontwikkelingslocaties, of;
- De bijdrage aan ruimtelijke kwaliteit op de plek zelf uitvoeren.

Het betreft reeds bestaande afspraken zoals:

- Waterdunen, Kustwerk, Strandresort Nieuwvliet-Bad
- Cadzand-Bad; het ontwikkelingsplan Cadzand-Bad en de schilvisie Cadzand-Bad en de overkoepelende structuurvisie
- De projecten die vallen onder de rood voor groen vereveningsregeling van gebiedsplan Natuurlijk Vitaal
- De mogelijkheden/wijzigingsbevoegdheden in het bestemmingsplan Buitengebied (met name voor de agrarische sector)
- Integraal transformatieplan 'Aantrekkelijk Oostburg'
- De ontwikkeling van het havengebied Breskens

BIJLAGE I

De bevolkingssamenstelling verandert:

- **Bestaand aantal huishoudens:**
 - Eenpersoons zonder kinderen 2015: 3.992
 - Eenpersoons met kinderen 2015: 600
 - Samenwonend zonder kinderen 2015: 4.082
 - Samenwonend met kinderen 2015: 2.593
 - Overige hh 2015: 69
 - **Algeheel totaal** 2015: 11.328

- **Prognose huishoudens (2015-2025):**
 - Eenpersoons zonder kinderen saldo 2015-2025: 3.992 - 4.420 = +528
 - Eenpersoons met kinderen saldo 2015-2025: 600 - 639 = + 39
 - Samenwonend zonder kinderen saldo 2015-2025: 4.082 - 4.027 = - 55
 - Samenwonend met kinderen saldo 2015-2025: 2.593 - 2.372 = - 221
 - Overige huishoudens saldo 2015-2025: 69 - 74 = + 13
 - **Algeheel totaal** saldo 2015-2025: 11.328 - 10.532 = **+ 204**

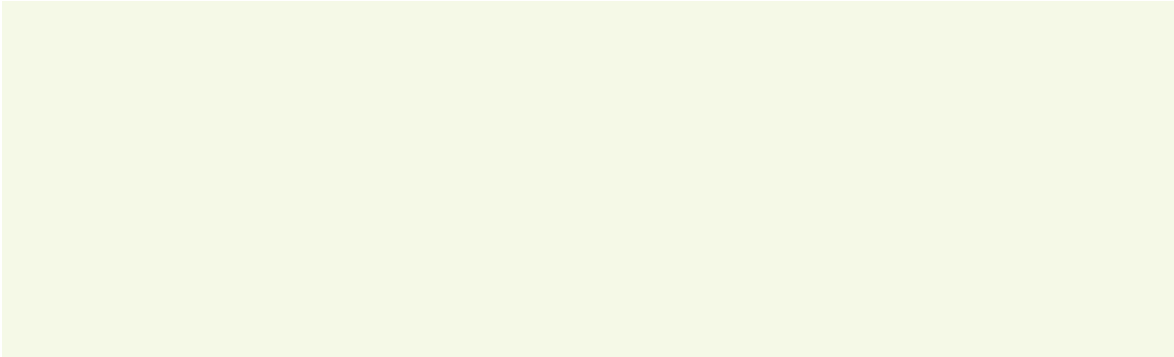
- **Prognose huishoudens (2015-2040)**
 - Eenpersoons zonder kinderen saldo 2015-2040: 3.992 - 4.374 = +382
 - Eenpersoons met kinderen saldo 2015-2040: 600 - 578 = - 22
 - Samenwonend zonder kinderen saldo 2015-2040: 4.082 - 3.562 = - 520
 - Samenwonend met kinderen saldo 2015-2040: 2.593 - 2.144 = - 449
 - Overige hh saldo 2015-2040: 69 - 74 = + 13
 - **Algeheel totaal** saldo 2015-2040: 11.328 - 10.732 = **- 596**

De woningvoorraad:

- Bestaande permanente woningvoorraad (01-01-2015): 13974 (Bron: CBS)
- Leegstand (netto¹): 1203 woningen (8,6%)
- Aantal woningen permanente voorraad versus aantal huishoudens:
 - Woningvoorraad² 31-12-2014: 13.974
 - aantal huishoudens: 11.328
- Samenstelling van de woningvoorraad naar eigendom in % (Bron: CBS/EIB)
 - Koop: 72%
 - Corporatie 18%
 - Overige huur 10%

¹ alle leegstaande woningen die op 1 juli 2013 > 1,5 jaar leegstaan (Bron: CBS)

² Bron: CBS statline

BIJLAGE 2

Medio 2015 is het rapport 'Visie op zorg in Zeeland in 2025' van de Commissie Toekomstige Zorg Zeeland verschenen. Dit rapport is opgesteld op verzoek van minister Schippers van Volksgezondheid, naar aanleiding van een werkbezoek over dit onderwerp, georganiseerd door de provincie Zeeland.

De Commissie Toekomstige Zorg Zeeland schetst in het rapport het volgende toekomstbeeld:

- In Zeeland zijn er op termijn twee algemene ziekenhuizen met elk een eigen (gedifferentieerd) profiel. Niet concurrerend, maar aanvullend op elkaar
- De complexe zorg wordt geconcentreerd op één van de ziekenhuislocaties. Het voor- en natraject kan op een andere ziekenhuislocatie plaatsvinden.
- Op beide ziekenhuislocaties wordt acute zorg (SEH) geleverd. Op deze locaties is ook een huisartsenpost (HAP) aanwezig. De SEH en HAP worden geïntegreerd.
- De poliklinische spreekuren van de medisch specialisten vindt plaats in een Integraal Zorgcentrum, op regionaal niveau. In deze integrale zorgcentra is ook de huisarts gehuisvest, alsmede de wijkverpleging en de Wmo-balie van de gemeente. Ook de bloedafnames en andere vormen van diagnostiek vinden hier plaats.
- Op kernniveau zijn servicepunten voor zorg en ondersteuning. Mogelijk virtueel. De servicepunten zijn gelieerd aan één van de (regionale) integrale zorgcentra.
- De intramurale voorzieningen voor gehandicapten en ouderen zijn (slechts) op regionaal niveau beschikbaar zijn.
- De (basis) geestelijke gezondheidszorg (GGZ) sluit zoveel mogelijk aan bij de integrale zorgcentra en servicepunten. De gespecialiseerde GGZ, zoals de Psychiatrische Afdeling Algemeen Ziekenhuis (PAAZ) en de Spoedeisende Psychiatrische OnderzoeksRuimte (SPOR), wordt bovenregionaal georganiseerd.
- Voor heel Zeeland komt één dienstdoende apotheker gedurende de nacht- en weekenduren. Voor distributie wordt apart vervoer opgezet. Een alternatief is om de ziekenhuisapothek ook de publieke apothekersrol te laten vervullen.

Deze ontwikkelingen worden de komende jaren in overleg met alle betrokken partijen fasegewijs in gang gezet, met als doel om in 2025 de transformatie voltooid te hebben.

